

ఆంధ్రమిత్రం

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 సం॥ జూలై నెల 6 వ తేది సోమవారము.

ఆ సం॥ నామ సం॥ వత్సర ఆషాఢ శుద్ధ త్రయోదశి ౧౩

No. 83

సంచిక ౮౩

శ్రీమదాంధ్రవచన మహాభాగవతము.

మే మిదివరకే పటములను జేర్చి మృదుమధురశైలిని శ్రీమద్రామాయణమును ప్రకటించుచున్నారమని వినియుందురు. అది ఇప్పటికి సంపూర్ణమాయెను. ఆ ప్రకారముననే స స్కృతియు నందు వ్యాసప్రోక్తమైన శ్రీభాగవతమును విశ్వీలి తేటగా నీటుగులుకు శైలిని ముద్రించుచున్నాము. ఇందు శ్రీధరీయము, తిలకము, మునిభావప్రకాశక వీరరాఘవీయము అనేది వ్యాఖ్యలయందుల విశేషాంశములను ఆయాస్థలములందుఁ జేర్చించియున్నారము. ఈ గ్రంథమును క్రొన్ రి పేజీల చిన్నపైజాన గట్టిగానుండు కాగితములపై నచ్చిత్రించుచున్నారము. భాగవతోత్తములందఱును అద రాతిశయమును జూపి కాలవిలంబమును జేయక చందాదారులుగాఁ జేరి మాకుత్సహము గలిగింతురని యుద్విఘ్నముచున్నారము.

శ్రీభాగవతము వచనము ప్రథమభాగము, కాలికోతైండు ప్రథమ, ద్వితీయస్కంధములు. చందాదారులకు ౧౦౦ ద్వితీయభాగము, తృతీయ, చతుర్థస్కంధములవేరి ౧౪౦. తృతీయభాగము ౧౪౦ కాశ్యోతపుచందాదారులకు తపాలాఖర్చులుచేరి పై వెలలకు పంపబడును.

ఈ త్రైతరామాయణము-కంకంటి పాపరాజు ప్రణీతము దశసరికాగితములు కాలికోతైండు ౧౦౦ డిటో మిక్కిలి దశసరికాగితములు గిల్లుపేరు ౨౦౦ శ్రీకృష్ణకన్యామృతము-మూడవభాగములు, ఆంధ్రజీతకాతాత్పర్యవిశేషములతోను ఆంధ్రవద్యములతోను, కాలికోతైండు గిల్లుపేరు ౧౦౦ అమరకోశము-ప్రికాండము సటీకము, ఇంగ్లీషు అర్థముతో ౧౪౦ ఆంధ్రనిఘంటు-త్రయము- (ఆంధ్రనామసంగ్రహము ఆంధ్రనామశేషము సాంబనిఘంటువు) సటీకము, దశసరికాగితములు; కాలికోతైండు ౦౧౨౦ ఆంధ్రవ్యాకరణసంగ్రహము దశసరికాగితములు ౦౬౦ గ్రంథమోక్షణము-సటీకా తాత్పర్యము, కాలికోతైండు ౦౮౦ యక్ష్మికీకల్యాణము-సటీకాతాత్పర్యము, కాలికోతైండు ౦౮౦. ఆర్. పేకలీవ్వర్ అండ్ కో, ఆనందావైస్, మద్రాసు.

దినపత్రిక

(౧)

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయముండును.

చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0.

6 మాసములకు రూ. 6-4-0.

3 మాసములకు రూ. 3-4-0.

1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

పత్రికయం దీక్రింది విషయములుండును.

ఆంధ్రోద్యమము.

ఆంధ్రదేశభ్యుదయమునకు సాధనభూతములైన రాజ్యాంగ వ్యవస్థలు, విద్యావ్యాపనము, వ్యవసాయవాణిజ్యవ్యవస్థలు, భాషాభివృద్ధిమొదలగు సకలోద్యమము లీపత్రికయందు స్వతంత్ర విధమున విపులముగ విమర్శింపబడును.

వార్తావళి.

ఆంధ్రదేశవార్తలు, పరరాష్ట్రవార్తలు, విదేశవార్తలు, మొదలగు సమస్తవార్తలును సకాలమున సంగ్రహముగఁ బ్రచురింపబడును. ఆంగ్లపత్రికాపేక్ష లేకయే సమస్తవార్తలును వెంటనేదీనియందు జదువుటకు వీలుండును. ఆంధ్రదేశవార్తావళిని సమకూర్చుటకై ప్రత్యేక ప్రతినిధు లేర్పాటు చేయబడుదురు.

చిత్రపటములు.

ప్రసిద్ధపురుషులయొక్కయు విషయములయొక్కయు స్థలములయొక్కయు చిత్రపటములును, చమత్కారచిత్రపటములును జనరంజకముగ ముద్రింపబడుచుండును.

రాజ్యాంగ వ్యవస్థలు.

నిరంకుశాధికారమును తగ్గించుటకును ప్రజాతంత్రమును వృద్ధిచేయుటకును సాధనభూతములైన గ్రామవ్యవస్థలు, స్థానికపరిపాలనావ్యవస్థలు, రాష్ట్రీయవ్యవస్థలు, సార్వభౌమికపరిపాలనావ్యవస్థలు, శాసననిర్మాణసభల వ్యవహారములు నుచితరీతిని స్వతంత్రవిధమున దీనియందు జర్పింపబడును.

మతసాంఘికచర్యలు.

జాతిమతపక్ష పాతమునుబూనక సకలమతావలాంబములును, అన్నిజాతులవారును, భిన్నాభిప్రాయములను గలవారును నభివృద్ధినిబొందు టకుదగిన యుదారభావములును నాదర్శములును నిష్పక్షపాతబుద్ధితో వ్యక్తీకరింపబడును.

హైకోర్టు తీర్పులు.

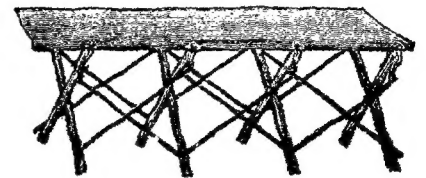
జనోపయోగములైన క్రొత్త హైకోర్టు తీర్పులు, బోర్డునిర్ణయములు, క్రొత్త చట్టములు, ధర్మశాస్త్రమునకు సంబంధించిన ముఖ్యాంశములును పత్రికయందు విరళముగా దెలుపబడుచుండును.

వ్యవసాయవాణిజ్యములు.

వ్యవసాయశాఖవారు చేయు విమర్శనలు, స్వదేశపరదేశముల లోని నవీన వ్యవసాయపద్ధతులు, యంత్రసాధనములు, లాభకరమైనపరిశ్రమ వ్యాపారములు, పరపతి సంఘములు, వానివలన గలుగులాభములు బజారుధరలు మొదలగు విషయములు విరళముగా దెలుపబడును.

గ్రామవ్యవస్థలు.

గ్రామముల సుఖస్థితి కపసరమైన గ్రామపరిపాలనము, పంచాయతీసభలు, పరపతిసంఘములు, గ్రామపారిశుద్ధ్యము, వైద్యసహాయము, విద్యావ్యాపనము మొదలగు విషయములు చర్చింపబడును.

ఇండియన్ క్యాంపుకాట్.

ఈ క్యాంపుకాట్ మంచము 1000 పానుల బరువును భరించగలగ. 6 అడుగుల 4 అంగుళముల పొడవు, 2 అడుగుల 6 అంగుళముల వెడల్పు, 4 అడుగుల 8 అంగుళముల లైటు.

మంచము ధర 9-8-0 మంచము మడిచినైట్లు నంచి 2-0-0 దోమతెర 5-12-0 దోమతెర కర్రలు 2-0-0

ఈ సామాను అన్నింటితో కూర్చితర 18-8-0.

లండను ప్రేడింగు కంపెనీ,

81/88 రత్నబజారుపీఠి, మద్రాసు

LONDON TRADING CO.,

37/38 Rattan Bazar Road, Madras

గ్రంథప్రచురణములు.

ఆంధ్రభాషయందు ప్రచురింపబడు ముఖ్య గ్రంథములు పండితులచే జక్కగా విమర్శింపబడి భాషాభ్యుదయమునకును జ్ఞానాభివృద్ధికిని దగినవాధనములు సూచించబడును.

ఆమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

తల నొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల జాపును.

సార్వప్రసృష్టల జ్వరదోలును. పోట్లపోగొట్టిన

వనమూలికలచే హిందూదేశమును

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

సువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నరు.

పండ్లవాచిటి చూచితిని తెలము గలదు.

చిరునామా:—ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, పోస్టబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

ఇందుమతీ పరిణయము.

ఇది యొక చక్కని కావ్యము. అజమహారాజు యొక్క వివాహపు కథ. సుప్రసిద్ధుడైన కుమార ధూర్జటి మహాకవి వ్రాసినది. శ్రీనరసింహాపురాయాంకితము. తిరుపతి వేంకటేశ్వరవేదాంగము తదితర విశేషకాలంకృతము.

వెల రూ. 0—10—0.

ఆంధ్రపుస్తక భాండాగారములకెల్ల నుచిత మగును లేదితరులకు వైమూల్యమునకును బంప బడును.

వలయువారు :—

**THE HEAD CLERK,
Munsif Estate,
NUZVID. (Kistna Dt.)**

అని వ్రాసినచో బడయగలరు.

కుర్చీలు, మంచములు, బీరువలు.

మాకడ్ల మీయింటి నలంకరించు సామానులన్నియు సులభక్రయమునకు దొరుకును. చెన్నపట్టణములో మాకంఠే చవుకగా నమ్మువారు లేరు.

మడత కుర్చీ	1-8	1-2-0
కాకవన్ కుర్చీ సాదా	"	2-2-0
డిటో చేతులుగలది	"	8-12-0
ఇనుపమడలి మంచము కాకవన్ గలది సింగిల్	"	10-0-0
డిటో స్ప్రింగుది	"	18-8-0
మట్టరకం స్ప్రింగు	"	12-0-0
స్ప్రింగుతో టాపు సయితముగల ఇనుపమంచము	"	16-8-0

(సింగిలు)

బీరువలు 8x4 ఆకుగులు	17-0-0
డిటో 5x3 1/2 28-0-0	డిటో మేలురకం 80-0-0
పడకకుర్చీ అనే సోఫా కుర్చీ పేముది	8-8-0
క్యాటలాగులో అనేక సామానులు గలవు. వ్రాసిన వానికి పంపెదము.	

పి. ఎస్. బొన్న స్వామి పిల్లె అండుసన్
బాబి నెట్ మేకర్స్ 41/42 గాటన్ బజారుల్ని, మదరాసు

నర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది సుంతవివరించిన ఒక వనమాలిక. ఇదియే మన పూనకుల అతిహాస్యపు జ్ఞాపకము. దీనివ్రాసినవాడు కనగోవలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పురుషుని కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానివ్రాసిన కవచమున నపుంస కత్వము పోగొట్టుటకు యంతకుమించినది లేదు. జన్మేంద్రియ దుర్బినియోగముచేతను మాత్రద్వారంబులకు సంభవించెడి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజావంటిది. రక్తమును శుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమును దేహమునకు బలమును కాంతియు నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలంట నాశనము చేయుటలో శంకీవివంటిది. "నర్వజీవన్" ఇది శ్రీలు, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందరును నవయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును.

వెల టిన్ను 1-8 2-0-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

ప్రొఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,
(18-5-14) కలియుగభీమ.
16కృష్ణపు మొదలిపిడి, తిరువల్లిక్కేణి మదరాసు

విజ్ఞాపనము.

చందాదారులు అజ్ఞానముల వగయిరా మార్పుటకయి యుత్తరములు వ్రాయునప్పుడు పత్రికలు మాకు చేరలేదని వ్రాయువారు ఏయే తేదీల పత్రికలుచేరలేదో వ్రాయనియెడల జవాబు లొసంగుటకు వీలులేదు. గాన పత్రిక గాని తేదీలు స్పష్టముగా వ్రాయవలయును.

తాము దినపత్రిక చందాదారుల, వారపత్రిక చందాదారుల వ్రాసినయెడల చాలసలువుగా నుండుటయేగాక వారికి జవాబులు త్వరగా నొసంగ బడగలవు. వారిపేరవచ్చు పత్రికలమీద ముద్రింపించిన పేరును నెంబరుతోగూడ చించి పంపినయెడల మాకు పని అతిసులభముగాన, అందరల్లు చేయుటకు వేడబడుచున్నాము.

కొందఱు విలేఖకులు కాగితము రెండు ప్రక్కలును జలుగుగావ్రాసి పంపుచున్నారు. రెండు ప్రక్కలు వ్రాయుటలో ముద్రణాకార్యము మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది. కావున దయయుంచి విరళముగా కాగితమునకు ఒకవైపున వ్రాసి పంపుదురు గాకయని ప్రార్థించుచున్నాము. [ఆం. ప. సం.]

నోటీసు.

ముందు వారపత్రికకు చందాదారులయి ఇప్పుడు దినపత్రికకు చందాదారులయిన వారికి వారపత్రికతో నవశ్యములేదని వారపత్రికపై అప్పుతోవచ్చు పేరును చించి నెంబరుతో సహా శంక వలయునని వేడుచున్నాము. అప్పుడే వారపత్రిక బాబులు వారికి బాకీయున్న సొమ్ము దినపత్రిక చిరాలో జేర్చబడును. వ్యవస్థాపకుడు

సత్యముగా మోసముకాదు.

గణపదనిహో ద్రవ్యమును ఖండితముగా తిరిగి యిచ్చెదను
ఒకానొక ఘోషాను మహాత్మునిచే చేయబడిన
మేహధ్వంసని గజకేసరిమాతలు.

ఈ మాత్రల సేవచే ఉష్ణవాయువు, మేహసంబంధ ప్రణాళులు, చెల్లితురుపులు మొదలగు మేహసంబంధముల వ్యాధులు ధాతునష్టము, ధాతు నీరైధుండుట, దేహబల హీనత మొదలగునవి నివర్తించి దేహోగ్యము, ధాతుపుష్టి సంభోగములకు కలుగును. సీసా 1-8 క్రయం రూ. 2-0-0

దేహపుష్టి జ్ఞాపకము:—ఈ జ్ఞాపకమును సేవించినచో దేహముచిక్కిపోవుటయు, బలహీనత, అతర్లము, అగ్నిమాం ద్యము, నరములబలహీనత మొదలగునవి నివారణయై, జ్వర శక్తి, నరములపుష్టి, రక్తవృద్ధి, దేహపుష్టి, జ్ఞాపకశక్తికలుగును విద్యార్థులకు, స్త్రీ డర్లకు చాల ఉపయోగకరము. సీసా 1-8 క్రయం రూ. 2-0-0

వాచిల నము. — హాలిపు దేవరమరం సిద్ధాంతము,
హరపనహల్లి, (బళ్లారిజిల్లా)

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

విక్రయమునకు సిద్ధముగనందు గ్రంథములు.

1. మాధవనిదానము:—సకలరోగములను గుర్తించుటకు వైద్యులకు మిగుల నుపయుక్తమగు గ్రంథము. వెల 8-0-0

2. పథ్యాపథ్యము:—ప్రతిరోగమునకును పథ్యములను అపథ్యములను అగు వస్తువులను బోధించును.

వెల చందాదారులకు 0-12-0 ఇతరులకు 1-0-0

3. ఆయుర్వేద పరిభాష:—మందుల జేయుటకును వాని లోగల వస్తువుల భేదముల దెలిసికొనుటకును వాని తూచికల నిష్ఠాయించుటకును ఉపయోగించు నిట్టిగ్రంథ మిది వరకు లేదు. వెల చందాదారులకు 1-2-0 ఇతరులకు 1-8-0

4. అగస్త్యవైద్యము:—దక్షిణదేశపు వైద్యసాంప్రదాయముల దెలుపును. వెల చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

5. వశీకర్మ:—పిచికారితోయు విధమును దీనివలన బోవువ్యాధులను దెలుపును. చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

6. శల్యతంత్రము:—దానినభ్యసించుక్రమము, శస్త్రచికిత్సా స్వరూపము, మొదలగు వానిని దెలుపును. చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

7. ఆయుర్వేదము:—ఆయుర్వేదముయొక్క ప్రాచీనత అందిలి భేదములు, మొదలగు వానిని విపులముగ దెలుపును. వెల చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

N. B. మాగ్రంథమాలలో ముద్రితము లైట్టియు కాబోవు నట్టియు, గ్రంథముల నన్నిటిని కొనువారు చందాదారులుగా నెంచుదురు. అట్టివారు దరఖాస్తుతో 0-2-0 పంపవలెను. లేదా, వి. పి. తో వసూలుచేయబడును.

ప్యాకింగ్ పోస్టేజీకర్చులు కొనువారే భరించవలయును.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు,

ఆయుర్వేదాశ్రమం. బాబి నెట్, మదరాస్.

కండ్లకుచలువ జేయును.

మొదడుకు బలమిచ్చును.

ఎండవేడిమి దెలియకుండుటకు పాయ మేమి.

అమృతామలక తైలము.

ఇది యేమి జేయగలదు.

తలపోట్లను, తలనొప్పులను, మొదడునండలి వేడిమిని, అన్ని విధములగు తలనొప్పులను, నిజముగ అనేకులకు మాన్పినది. విద్యార్థులకు యోచనా పరులకు ప్రాణమిత్రము.

వెల బుడ్డి 1-8 రూ. 0-12-0. బుడ్డి 12-8 రూ. 8-0-0.

ప్యాకింగుపోస్టేజీ వేరు.

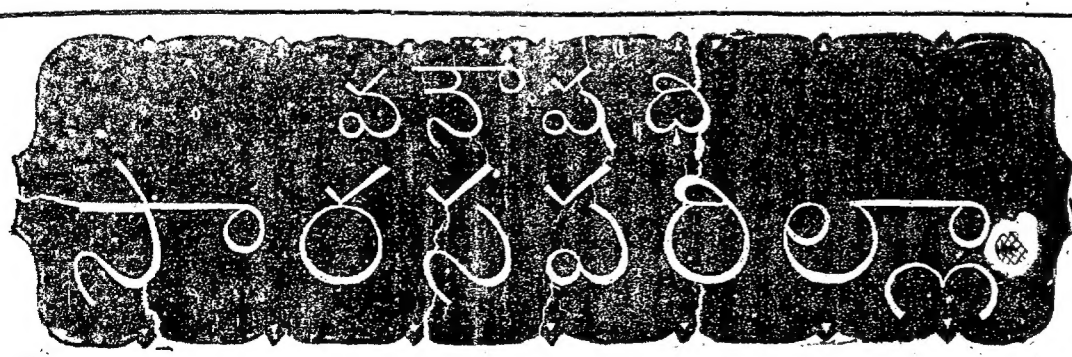
కోరువారికి క్యాటలాగు లుచితము.

వైద్యరత్న పండిత. డి. గోపాలాచార్యు,

పి. వి. యస్., పి. యమ్. బి.,

ఆయుర్వేదాశ్రమం, మదరాస్.

అధికముగా కోరువారు సమాపముగ రైలు ప్రేవక్ దెలుపవలెను.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మోయు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళపోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసపట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును సుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.

సీసా వెల రూ. 1-4-0

డాక్టర్ బి. సావంత్, ౧౬౪ ఫనవాడి, స. పి. బొంబాయి

Dr B. SAVANT. No. 144 Fanaswadi, No. 2 Bombay.

పొగయోడల రాక పోకలు.

చెన్నపురి నావాశ్రయమునం దున్నది.

1914 సం॥ జూలై నెల 6 వ తేది

ప్రీతుల పేరు	బయలుదేరిన స్థలము.	తేది.	పోయెడి స్థలము.	తేది.
శ్రీకృష్ణయ్య	లివర్ పూలు	5 జూలై	కలకత్తా	16 జూలై

రానున్నది.

మక్కిన్ టామ్	కోర్టు	4 జూలై	లండను	7 జూలై
గ్రాన్స్	ఆస్ట్రేలియా	5	కలకత్తా	5
కోబాట్	వేస్టేన్	6	కలకత్తా	8
ట్రీస్టు	కలకత్తా	6	ట్రీస్టు	7
ప్రెస్ కెన్ థె	ఆంట్వర్పు	7	కలకత్తా	9
బారోవా [ఎస్]	ప్రెయిట్సు	8	ప్రెయిట్సు	9
నివాసా	కలకత్తా	10	లండను	11
ట్రాన్స్ లెన్ థె	క్రిస్టియనియా	10	కలకత్తా	10
నూమిడియ[ఎస్]	ట్రీస్టు	11	రంగూన్	11
అంకూటి	కలకత్తా	12	నెటూర్	13
టాండా	లండను	12	కలకత్తా	14
జాన్స్	ఆస్ట్రేలియా	15	కలకత్తా	15
అంలాటి	నెటూర్	26	కలకత్తా	26

ఈ తేదీలలో కొంచెము మార్పుచేయును.

వాతావరణ స్థితి

1914 సం॥ జూలై 6 వ తేది

ప్రదేశములు.	జూలై 6 తేది, ఉదయ 8 గంటలలో నామమాత్రమున	ఉదయ 24 గంటలలో		వర్ష పాతము.	
		అల్ప, నీడను ఉష్ణోగ్రత.	వర్ష పాతము.	అల్ప, నీడను ఉష్ణోగ్రత.	వర్ష పాతము.
గోల్కొండపురము	29.479	90.0	82.8 ... 28.98	10.26	
వాల్తేరు	29.514	94.1	79.9 0.12	12.99	8.42
కాకినాడ	29.565	99.0	82.6 ... 8.79	7.73	
ఒండరు	29.596	102.3	80.2 0.12	6.09	7.53
గుంటూరు	...	103.2	66.8 ... 5.07	...	
నెల్లూరు	29.628	103.1	79.1 0.12	3.53	3.00
మైదాను	29.662	100.7	78.2 0.20	3.14	4.45
కడపూరు	29.695	98.9	81.5 ... 3.69	3.66	
నాగపట్టణము	29.702	95.8	78.5 ... 2.12	4.25	
కొలంబా	29.802	85.7	74.3 1.37	30.03	29.83
తిరువనంతపురము	29.812	81.0	75.0 0.68	27.50	28.05
కర్నూలు	29.804	80.7	73.7 1.45	41.74	50.08
కర్నూలు	29.774	80.8	75.3 1.68	42.17	2.36
మంగళూరు	29.764	80.6	73.1 3.43	48.98	53.60
బొంబాయి	29.658	87.6	81.3 0.24	17.47	27.78
హైదరాబాదు	29.608	92.8	73.6 ... 11.09	7.17	
అనంతపురము	...	99.0	76.7 ... 3.47	4.60	
బళ్లారి	29.643	97.9	78.2 ... 2.11	5.21	
కర్నూలు	29.675	97.5	77.2 0.22	3.84	5.73
కడప	29.662	101.8	76.8 0.28	7.38	5.91
తిరువూరు	29.712	83.3	68.8 0.01	9.48	9.34
కొడైకనాం	22.711	58.4	53.1 0.18	18.00	14.83
ఉదకమండలము	22.924	61.5	54.0 0.38	12.52	17.60
కోయంబూర్	29.737	87.4	72.2 0.06	1.48	5.94
వెల్లూరు	29.665	98.7	81.0 ... 6.27	7.07	
సేలము	29.733	96.7	74.6 0.11	8.12	10.72
తిరుచనాపల్లి	29.727	95.1	81.0 ... 2.67	6.74	
పూర్వకొం	29.728	98.8	79.4 ... 5.46	5.33	
మధుర	29.736	92.1	80.0 ... 4.77	6.92	
నిరువల్లెలి	0.05	0.91
					4.95

బొంబాయిలోనున్న వాయుభారము మోచినది, కన్నా టికమునందు తగ్గినది. ఇందువలన వాయుప్రచారమునందు చాల మార్పుకలిగినది. ఇదిగత మున్నంతవరకు వర్ష పవన మిప్పుడు లేదు. రాజధానియొక్క దక్షిణభాగమునందు వాయుప్రచారము సరిగిరలేదు. అస్థిరముగ నున్నది. ఇందువలన తూర్పుతీరమునను, ఉత్తరమునను వర్ష పవనములు వృద్ధిచుచున్నవి. సర్వోచటలోను, దక్షిణమండలములందును మధ్యమార్గమునందు

ణము తక్కువగాలేదు. తూర్పుతీరమునందును, గంటూరు నెల్లూరులలోను నిన్నటితోజూప వేడి 103 డిగ్రీలుండెను. పడమటితీరమున వర్ష పవనముగా కురిసినది. మబ్బులు దట్టముగా పట్టియున్నవి. చెన్నపురితీరమున వాయువులో చెమటకలిగినది. దక్షిణమండలములలో జల్లులుపడుచున్నవి.

నూచన. తూర్పుతీరమున వర్షమున కనుకూలములగుణము లేవకుచున్నవి.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్న

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

మండలసభలు వానియుద్దేశములు.

విజయూరి భావనాచార్యులు గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— ఇండియాలో ప్రథమ మండలసభ గుంటూరులో నిప్పటికి 23 సంవత్సరముల క్రిందట నారంభించబడిన దనియు, అప్పటిలో గుంటూరు కృష్ణాజిల్లాలో నొక భాగముయినందున కృష్ణా మండలసభయని పిలువ బడుచు గుంటూరు పేరుగ జిల్లా యయినతోడనే గుంటూరు కృష్ణామండల సభయని నూతన నామముబడినది చెందు సంవత్సరముల క్రిందట కృష్ణా మండలసభ పేరుగాను గుంటూరు మండల సభ పేరుగాను జరప బడుచున్నవనియు నీ కారణముచేతనే యీ రెండు సభలకొక సౌఖ్యమే వేరుబడుచున్నదనియు, దమ చరమకాలలో జాల మంది యెరిగియుండవచ్చును.

ఈసభ యారంభించిన చిర కాలముకు గోదావరి మండల సభయు విశాఖపట్టణమండలసభయు నిటీవల నక్కడక్కడ మండల సభలును జరుపబడుచున్నవి. కోయంబూర్లో మొన్ననే సభ జరిగినది. సేలంజిల్లావారు సభ జరుప బ్రయత్నములు జేయుచున్నారు. కర్నూలులో సభ జరుపుటకు నిశ్చయించబడినది. గవర్నరుగారి రాకచే బళ్లారి మండలసభ తత్కాలికముగ నిల్పబడినను కొలది కాలములో జేరవచ్చును. కొలది కాలములో నన్ని జిల్లాలలో వాని వానికి బ్రత్యేక మండల సభలు జరుగు నూచనలు గనుపించుచున్నవి.

మండల సభలు మొదట సాపేక్షింపబడు సాధ్యము నన్ని జిల్లా సంబంధముగ విషయములు చర్చించుటకే యుద్దేశించబడినను రాను రాను మొదటి యుద్దేశములు మారి యీ సభలు సంవత్సరపు పండుగలుగ జరిగించినవి. ఇందుకు నియమింపబడిన ఆగ్రాసనాధిపతులు జిల్లా సంఘములు దెలిసి యో లేక దెలియకయో మరియే కారణముచేతనో గాని జిల్లా విషయములకులై దేశీయ విషయముల విషయమే తరుచుగ దమ యుపన్యాసముల జర్పించుచుండుటచేతను, పలుకవచ్చుచులు బడు రయితులు చర్చించ నుద్దేశించు విషయములకు ప్రాముఖ్యత నియోగిక యే నిర్బంధకరమో, యే కాసన నిబంధనలో జర్పించు విషయములకే ప్రాయశః ప్రాముఖ్యత యిచ్చుచుండుటచేతను, ఉపన్యాసములు దేశభాష యందు గాక యింగ్లీషుభాషలో మండుటచేతను, సభాప్రాముఖ్యులకు జిల్లాలోని యిబ్బందులతిగా దెలియకబోవుట చేతను, తాముపర్యవేించు విషయములు జక్కగ దెలిసికొన కయే దమ వాగ్విజృంభణము గనుపన్న నిచ్చగించు నేర్పడరు లో దరుచుగ సాపన్యాసములకు నంకుటచేతను, తమ యిబ్బందులను కెప్పుకొనుటకు వీడ రయితులకు సావకాశమే మౌనక కుండుటచేతను, ఈ సభలయందు జనసామాన్యములేగా వాదరణ జూపుటలేదు.

ఈ కారణముచేతనే యీ సభలయందు బ్రజలకుత్సా హమంత కంటకు దగ్గుచున్నది. కోయంబూర్లో జరిగిన మండల సభలో నీ సంవత్సరము కనుపరచిన యుత్సాహము సోదాబుడి పొంగునంటిదియని నాయభిప్రాయము. ఈ సంవత్సరము నందుండుత్సాహము వచ్చేసంవత్సరమునను వచ్చేసంవత్సరపు టుత్సాహ మాముందుసంవత్సరమున నుండదని నాయ సభము నిదచెప్పగలను.

ఈమండల సభజరుగు కాలముందు మండల వికసేకర్య గారను నొక కన్యసాయకుడు ఎ.వి. తిరగతుల విషయమై చర్చించు కప్పుడు తనకుదగినంత కాలమొసంగుటచే సంజుప్తుడై కాబోలు" నిరుచు సంవత్సరపు మండల సభలో క్రొత్తసభు కోర్టువెట్టి స్థలనిర్దేశమును గురించి చర్చించుటకు రెండు గంటల కాలము వెచ్చించి మాయిక్కట్లు కెప్పుకొనుటకు నవకాశమే లేకుండచేసినారు" అని మొన్నవంగవోలులో దమయుపన్యాస మందు కెప్పినారు.

వీడియోటులన్నను మండల సభలు ప్రయోజన కారులు గానుండ నుద్దేశించిలిమేని, మూడుమాసములకు ముగిచే యా మండలవాసిని లేక సమీపమండలవాసిని ఆగ్రాసనాధిపతిగా నియమించుటయు, వారు మండలములోని ప్రజల యిబ్బందులు బాగుగ గమనించి యవసరమైన స్వయముగా జూచి వాని తమ యుపన్యాసముందు వివరముగ నుడువుటయు ఆ యిబ్బందుల స్వయముగా నెరిగి తగు సమాధానములు కౌన్ఫర వారే తీర్మానముల నుపహించువారు ఆమోదించువారుగా నుండుటయు, వాని విషయమై జేసిన తీర్మాన ఫలము గలుగు కరకు వానిని వదలక చర్చించుచుండుటయు జరుగులాగున బ్రయత్నించవలెను.

మరియు సంవత్సరములోని స్థానికప్రభుత్వ విషయమైన యన్ని సంఘములు నాయా సంవత్సరముందు జరుగు మండల సభలలో, మోమోటమి లేకుండ నావ్యవసాయసభాధ్యక్షుని యుపన్యాసముజేసి లేక సభాధ్యక్షుని యుపన్యాసముజేసి చర్చించుట యవసరము. ఇట్లు కొంతకాలము పట్టుదలతో జేయు ధమేని జిల్లాపరిపాలన యంతరికం తెహగగు జరుగుటకు సంగియ ముండదు. మండల సభలయందు జేమిచర్చించుదురో తెలిసి కొనవలె ననెను సభిలామి యప్పుడుగా జిల్లాధికారులకు గలుగును?

మనలో కొందరి గౌరవముకొరకో వాగ్విజృంభణము వెల్లడిజేయుకొరకో, స్వార్థము కొరకో లేక వేదకకో నడలు జరుపునంతకాల మేమాత్ర ముపయోగముండదని నావిన ను పూర్వకముగ మనవి. దీని నాయా జిల్లాలోని నాయకులు గమనింతురు గాత!

పైలరు పాతకాల నరసాపురం.

ఆంధ్రమహాజనుల కొక విన్నపము.

II
ఈకాలము గుణంబగు సాతకాలా సదనము ఆర్థికంగా వత్సరంబు ఇప్పుడున్న సదనము నిట్టింగి యగుటంబట్టి ప్రస్తుతి విద్యాకాలల నిష్ఠయ ప్రకారము బడియుంచుటకే సదనములా వంతయు యోగ్యంబులు కావని మార్గదర్శకుల నాన్వేషించు చూపుటకెల్ల తెల్లంబైన తేజాలములా వేరచెప్పవలె!
అనుకూలనతి పిట్టల పాతకాలాసదనము.

కావున నీబడికి యోగ్యులయ లోపంబువారింప గ్రాం తవాసులై విద్యాభివృద్ధి పరులగు నుత్తముల భారమేయని వేవవాక్రవ్య వలయునె! పరంపర గావచ్చు విద్యాపరిశోధక కర్తలు బడినిమిత్త విసదనంబులు పాత్రయింబు గావచ్చు కంత్వంబుగ నొత్తినబడివియే యున్నారు. వారిప్రమాణ వాగ్వి బులం గొన్నింటిని క్రిందనదాహరించినగాని యింద్రవాహు బడినయంశంబులు, ఈబడికిగలుగు పలుపాట్లు తమవిగాభావింబు మహానుభావులకు నిసంధ పాత్రయింబు గాబాలవని యూ హించి యిట్లు వ్రాయుచున్నాము.

1911 సం॥ లో విద్యా పరిశోధనకై యిట్లు వ్రాసి యుండిరి:— "ఇప్పుడున్న కాల బడికిన్నవను, అపగ్యా మును. ఉపస్కార సంపదయింకను నెంతయో నెంతయో చలసియున్నది."

1912 సం॥ లో నీట్లు వ్రాసియుండిరి:— "ఇప్పుడు లుంచిన యొక్కవహము పడెన పడెనని బెదరిం రు నూగాడుచున్నది."

ఈబడిని కొంత కొంత మెంచి కట్టించుటకును, ఆ టవచ్చుటలయు మార్పులు చేయించుటకును మరికొన్ని వ్యవహారములగు పనులు గావించుటకును నొకరీతిని అంచనా మోచు రు 50,000లు అనునట్లు పాదగట్టుచున్నది.

నీరతిమగు గణద్రవ్య నిధానము.
ప్రస్తుతమందే బడికివిద్యార్థుల జీతములవలన వచ్చు యాధార ఘాతిముగనున్నది. ఇప్పుడున్న మూలధనము కరుదగ దానిమీదపటి యెల్ల కాలమువచ్చు వడ్డీని కెక్కిన యెడల ఒక్కనెల పాతకాలకగు ఖర్చునై సంతకాలము. ఇట్ల లోఈబడి ఆప్రతిమ వృద్ధిలోనికే రాంబడనుటకు అవకాశ గలుగుననియెట్లు తోపగలదు. అప్పుడతము రు50,000 లు నగాని దీనికినిశ్చలత్వము చేతు రనేరదు. ఇంకెవరైనా యెచ్చు నతిమగును! ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారు సామాన్యము నమ్మియుండరాదను. హిందూమూలక విద్యాభివృద్ధికి ప్రభుత్వమువారు కొంతవరకు సాహాయ్యసంపద లొసంగ కంటికొనియున్నను. "ప్రయత్నముచేరనే కార్యములు సింగి చుచుగాని కొరికలచే సిద్ధింపనేరవు." అను నీతిని మదిపూని సొంతముగానే కొంతవరకు పని గావించుకొనవచ్చును. ఇప్పుడు

పిన్నంత నధానము ఈబడికి ఉండిననే యది నిర్వహించు గలది యగుంగాని లేనిచో అడుగడుగుకు ప్రోత్సాహం బనుభవించుట ప్రభుత్వమువారు ఈపాతకాల కార్యనిర్వాహక సభవారికి కొంతకాలము వోదానములుగాని యెల్లభారమును వారు వహించును. ఇట్టి మనము ముందుగా పాటుపడి పని చేసి పాతకాలానికిని వాగు పట చినయెడల ప్రభుత్వము వారు తప్పక తోడ్పడుదురు. ఇది మనకెట్లు సాధ్యం బన జనిలేదు. ఆవ్యాస కరుణాసింహులను విద్యాబంధువులను నగు పదుగురు వదాన్య చంద్రులు ఆభిమానించు కొనినచో కొనసాగని క్రియాకలాపము ఏదిగలదు. ప్రభుత్వమువారి తోడు పడయుటకు పాత్ర సంపాదించు కొనుటకే యీబడి కొరతలన్నియు సరిపెరంబుగ ఎత్తి వ్రాసియున్నాము. కావున విద్యాభిమానులగు మాన్యులు మాతోడ్పడి మమ్ముల యిట్ల మనోరథులం చేయదురుగారే!

“విద్యాభ్యసన భారము లోకులయెడియే, ప్రభుత్వము వారిదు సహాయ మల్పము” అని పాశ్చాత్య విద్వాంసుల దను విధమున నీ విశేష భారము మనయెడియే. మనదేశ బాలుర విద్యాభివృద్ధికి దయానిధులగు మనయేలికలు పోలిన రీతిని తోడ్పడుదుమని దీక్షవహించి యుండగా వారి యిచ్చానునర్థమై వారివాంఛా పరిపూర్ణిని చేయుటకు మనమెల్ల నిర్మలిన చిత్తులమై గట్టిగ పనిచేసి యీదేశమున విద్యావలతలను స్థాపింపి నెలకొల్పవలదే!

అధ్యక్షుల యువార సంప్రదములు.

ఆదిని విద్యాపారంగతులను, పరమకారుణి కోత్తములను నగు ఆనరబుల్ జి. యస్. టైలరు దొరవారు సృజింప అట్టి గుణ గణాలంకృతులే కన్పటానీ యాభివృద్ధికి మూలమై యుండుటచేత నిజమై యిట్టియుత్తిమ గలిగి కెందియున్నది. ఇట్టి అధ్యక్షుల క్రేగంటి ప్రసాద కసరీకర పరంపరలు పడును వేయుచుండిన యెడ ఈపాతకాలా వల్లికామత్తి సుమనోల సయ్య నిరుప మానగిరిని జ్యోరయననుటకు నిసుమంతయైన సం దియము పడ నవసరము లేదని నొక్కి వక్కాణించుట కెంత యు సంతోష స్వాంతులమై యున్నారము. ఈ మండల మంగలి సివిలియన్ అధికారులు కూడ ఈబడి యెట్లు సాటి లేని పాటవము నొందగలదను నాత్మకావ్యములై దీని యత్యుత్తమత కనుకూల సహాయులగుటకు వినయ పూర్వకముగ యున్నాము. వారు మాప్రాధాన్య భారంబుగ నాలించింప రని మిగుల నమ్మెదము. ఇప్పుడున్న అధ్యక్ష రత్నములగు ఏ యస్ సి. జి. సిటాంపో అయి, సి. యస్. దొరవారును. ఈపాతకాలాభి వృద్ధికరములగు మార్గముల వెదకుట యందేమి, తమప్రజ్ఞా విశేషంబు నెల్ల నద్దాని క్రేయం బనకే వినియోగించుట యందేమి ఇంతకు మూలంబగు నభి వివేకమందేమి తమ పూర్వాధ్యక్షులకు తాము ఇసుమంతయైన తీసిపోవువారు కారను సంతము మాకత్యంత సంతృప్తి గాంచు దని

భావి శుభోదయము.

చివరాల సాహితీమై కాల వశంబున హాని వృద్ధులకు లోనగుచుండిన ఈ పాతకాలయొక్క సంతేష చిత్రము చదువుగాలకెల్ల, పునాది దిట్టమండిన నీ బడి ముందుముందు అత్యంతోపకారకంబుగ నుండగలదను సంగతి గోచరింపక మా నను 60 సం॥ములనుండి యొక్క వెట్టన ముట్ట సాగిన యి క్కట్టులను మట్టుచెట్టి నిలిచియున్నదను నంతమే యీ ప్రాంత మందు విద్యను నెంపొందించుట కిది యాధారభూతంబుగ నుండగలదని వేనోళ్ల చాటుచున్నది. ఈ ప్రాంతముల యంద విద్యను గూర్చి వ్రాసిన పూర్వ చరిత్రవాసన గలవారెవ్వ రును ముందుముందీబడి విద్యా ప్రపంచమునందు మతంత యె క్కడకు పడవని నొందగలదను విషయమై సంనియము నొంద గలరు. వెండియు నీ బడి మనోరథంబుల నన్నింటిని నిష్కల పట చిత్తులగు విద్యామిత్రులే యీదర్పణ బూనవలయును ఈ వారకాల తన కొప్పగింపబడిన బాలర కెల్లరకు యుక్తిరీతిని విద్యాబుద్ధులు కలపుచు, వారల శరీర పటిమయు, బుద్ధిబలం బున, యంత్ర ప్రవర్తనా విశేషంబును, వృద్ధి గావించుటయే దగున గనెన్న కొనుచున్నది. వేమేల! సర్వ విధంబుల బుజు మ్మగ్న కర్తులే మనకు పాత్రులంజేతు న్గిలపించుచున్నది.

ఇండియా విద్యాదాన నిలయము.

ఎల్లదానధర్మములకు పాటుంబగు మన హిందూదేశవా సులును, మతీ యితర దేశస్థులునుగూడ విద్యా ప్రాచుర్యము కై యొసంగెడి దానమే దానము. అని విశిష్టముగ నామో దించిన యంత్రమేగదా! అన్నింటిలోను విద్య కొజకగు నాదా యందు అత్యంతముగ సర్వోపలముల నిచ్చునదియు, వారు హేము అను భిన్ను బుద్ధి నొందయనదియునై యొప్పెడిని

కాబట్టి దేశస్థులకు నాగరికతను గలిగించుటకేమి, లోక జ్ఞానమును గలిగించి పునరుద్భుత గావించుటకేమి, విద్యయే బలియమగు సాధనంబనియెంచు విద్యాభిరుచిగల వాగు మహా త్ములను ఈ పురాతన పాతకాలావస్థను పరికించి తమ యో దార్యంబు వెల్లి విజేయతోడ్పడం బ్రార్థించుచున్నాము. అట్టి యుదాహరణ తమ దానధంబు దేశాంతరులను మతంత రులను పొందునను నూహ పొడము నేరదుగదా? ఈ విజ్ఞప్తి యందు నదాహరింపబడిన విషయములు, మీయాదార్యా భి నివేశములు మెఱయనొడిగట్టి తోడ్పాటునకు ముందంజ వేయనిచో, విఫలంబులగుం గాని సఫలంబులుగా నేర్చునే! ఇట్లొనరించు దాక్షిణ్యార్థములు ఇక్కాలపు వారలకే కాక యీప్రాంతములందిక పుట్టిబోవువారలకుగూడ మేలొనర్చు వారలయ్యెదరు. అందుచేపీరును వారుగూడ జు కృతజ్ఞులం జూపుచు కలకాలంబువారి బుణంబునం బడియుందురు. తడవులబట్టియండిన యీపాతకాల సదనములను మఱల కట్టించినయెడ మనదేశస్థులు నిరుపమాన పరోపకారపారిణులు ను, హిందూదేశబాలర విద్యాభివృద్ధికి యసమానాభి నివేశా వేసులును నగు జి. యస్. టైలరుదొరవారి పేరుప్రతిష్ఠలు ఆచంద్రతారకముగ నీదేశస్థుల మనంబు వెలయునట్లులఁ జేసినవారలగుదురు. ఇంతనిట్లు-వంబు. ఇన్నియెండయిన సిమ్మ టంగూడ నీబడిని మువక జ్ఞాపకముంచుకొని యిప్పుడు పాత కాలా ప్రధానసదనమధ్య సీనునలంకరించుచున్న వారిముద్దుల మూటగట్టు చిత్రరూపమును సీమనుండి మొన్న మొన్న నే పంపి రనునంతమే యీపాతకాలయందు వారికిగల వాత్సల్యసంప దను తేటపఱచుచున్నది.

ఆరూఢవిజ్ఞప్తి.

ఈబడియందు చదువుకొని విద్యావిశారదులై యత్యుత్తమత పదాధిష్ఠాతలయి యున్నట్టియు తగుమాత్రపు నుద్యోగం బులనుండియు బుజుమాన్యులను నొకరితిగ కాలక్షేపముచేయు చున్నట్టియు పూర్వవిద్యాధి లిలకములాగా! ఈపురాతన పాతకాల ప్రస్తుత దశంగాంచి మీకు బోలినతెఱంగున ధన రూప సహాయ్య మొసగి బడికి తగిన జిగిగి యొనర్చియే మీకు భక్తి తాత్పర్యంబులం జూప సమర్థులయ్యెదరుగాని యెండువిధంబునం జూపనేర్తురే? గోచితెట్టినదాదగ విద్యా బుద్ధులుకలపుచు మిమ్ముల నింతవారిగఁ జేసిన యీపాతకాల జనని యితరబడి చానలకు తలపువుగనుండునట్లు లోనరించి మీకామెయందఁ గల యభిమానమును వేయంతలుగనుతీ యోగ్యముగఁ జేసికొనవలదా? మీకెల్లరకు ఘనముగ జేపిక లేర్పఱచిన యీబడితెల్లికి మీకొలదికి తగువిధమున తోడ్పడు టకు నొడిగట్టియున్నారను కీర్తి నొందవలదా? ఈవిజ్ఞాపననంది దీనింజూచి మీకత్యునసారముగ నెడనేయకదీనిని మీయావశ్యా నుష్టేయ కార్యపుంజమునం దొకటిగాభావించి సాహాయ్య మొసంగినయెడల నీపాతకాలాకార్యాలోచనసభవారు మిమ్ము లను మహాపకారులుగ నెన్నుదురు.

నీటిదరఖాస్తులు - విడుదలలు

IV

ఆనేక కాల్యల యాధారముగా గలభూముల పట్టాదారుల సం క్లిష్టస్వల్పముగ నుండును. సారవంతములైన భూములకుపయో గించు పంటకాల్యలను వంతులపద్ధతి ననుసరించి నడుమ నడుమ కట్టివేయుచుండిన యెడల నాభూస్వాములు చెరుకుతోటలను వృద్ధిచేయుట కుత్సాహపడనొల్లరు. చెరుకుతోటలను క్రమ ముగాకొన్ని యేం డ్దెరుకులముగ పెంచిన గ్రామములకు చేరి యున్నపంట కాల్యలను, వంతులవా కట్టుచేతబాపితాలో నుండితప్పించవలెను. డి. పి. డెల్లియవా? విషయమును పూర్ణ ముగ నేమరి యున్నానని చెప్ప సాహసింపలేము. దీనికిగా వలసినంత శ్రద్ధవహింప యెడల డెల్లిలో చెరుకుతోటల వృద్ధి యంతకన్న తృప్తికరముగ నుండితిరును. ఆ నే కు లు కూలి వాండ్రకు సంవత్సరము పొడవున పనిని గలిగించు నీపంటకు ప్రోత్సాహము లే కుండుట కు గారణ మాయుటకష్ట సాధ్యముకాదు. ఒక్కసారి చెరుకుతోటను వేసినరయితునకు 90 పున వత్తము సంభవించినగాని దానివేత్యమును ముక్క నగ నాతకు విడదాడదు. ఆబుకారీ యిబారాదారుల వలె చెరుకుతోటల యజమానులును లాభము వచ్చుచున్నంత కాల మాపంటను మానరు.

నీటిదరఖాస్తు వలన ప్రయోజనము రయితు తనపాల ముల కాయెడు కాలననీటి నుపయోగించ దలచుకొన్నాడని తెలియుట మాత్రమునకే యని యిదివరకే దెలుపబడెను. పాత బాండు దరఖాస్తు చేయకున్న, అది గయరనియియై

న, గయరు మంజూరయినను, సమయము దొరకినదికే సం దని రివిన్యూ డిపార్టుమెంటు వారు రెట్టింపు నీటితీర్చవనూలు చేయుదురు. ఇదికేవల కఠినచర్య. గోదావరి! పడమటి డెల్టా లోని యొక్క గ్రామరయతులు 6 వ. నంబరు రెక్కలోనుండ పుచ్చుకొన్న 110 వ కళ్ల సీమధ్యమాదుట సంభవింపగా అక్క ర్యమయ్యెను. గయరు మంజూరు కేసులో మామూలు ఒక్క రేటున్ను, నెలపు లేకుండ నీటి నుపయోగించు కొని నంతుకు రెట్టింపుపన్నును కట్టుదని తహసీలుదారు డన్ని టికివైన శి ఫార్సు చేయ గా, స్వయముగా! జమాబందీ చేసిన కతెక్చరుగారు, తాలూకా అధికారిమాటకు రేతము గారవము చూపక సర్వత్రరెట్టింపుపన్ను వనూలుచేయుట కాజ్ఞాపించిరి. అట్టిచో తహసీలుదారుని అజమాయిషీలన లాభమేమి? రివిన్యూయినస్పెక్టరులు శ్రమపడిన యుపయో గమేమి? ముందుగ దొరతనమువారి యుద్యోగియులకు తన యుద్దేశము తెలుపక దొరతనమువారి జలాధారమునుండి నీటిని వైకొనుట నిబంధనలకు వ్యతిరేకమని రయితునకు బోధించుటకీ నీటి దరఖాస్తు బుద్ధేకేంపబడినవి. సకాలమున దరఖాస్తును చేయుటమరచినను, సకాలమున నాదరఖాస్తుయొక్క నిరాకరణమును అధికారులు రయితునకు దెలుపకున్నను, అప్రయత్న పూర్వకముగ తనపాలములో వచ్చిపడుచున్నట్టియు, దాని యుపయోగమువలన కాలు వ లో ప్రవాహము తగ్గ నట్టియు నీటికి, దుర్భరమైన శిక్షార్థపు పన్నులను విధించుట లేతము న్యాయముకాదు. నదీప్రవాహజలము నుపయోగించు కొనినందుకే దరఖాస్తు లేదని పినలు శిక్షవనూలు చేయబడు చున్నప్పుడును, నీటిదరఖాస్తులను బట్టినదీ ప్రవాహములు కూడ మున్నందు తమగమనమును నిశ్చయించు కొనునేమో యనియూహించదగి యుండగా కాల్యలక్రింది భూములకు కఠినముగ పన్నులను విధించుట వింతకాదు. ఏవిధమున నైరను ల్యాండు రివిన్యూ నభివృద్ధిచేయుటయే మఖ్యోద్దేశముగ నెంచు వారి కితరసంగతులతో బ్రసక్తిలేదు. ముందు దరఖాస్తుచేసియు అదిగయిరు మంజూరు అయిన వానికిని, అలశ్యముగ దరఖాస్తు చేసినవానికిని మొదలు దరఖాస్తు చే చేయనివానికిని నిద్రపోయి లేచిన బడి పంతు లందరు పిల్లలకు కలిపి బెత్తముతో మోదిన రీతిని, హెచ్చు పీనలు రేటుకట్టుట న్యాయ మగునా? మొదటి రెండు తరగతుల వారికి నామ మాత్రపు పన్నుచాలును. దానిని నీటి పన్నుతో సరిగ విం చుట యనావశ్యకము. దరఖాస్తులు చేయక వాని మంజూరు లేకుండ, తీసికొనిన నీటికి విధింపబడ్డనీను రేట్టిపన్నుకు పంపింప బడిన పంటనుబట్టి యెర్పడుచున్నవిగాని చేయబడెన్న సేర మునకు సరిపోవునట్లులగాను. చెరుకుతోటకు పీనలు రేటు దాని నీటి శిస్తంత అనగా యకరమునకు రు 10 లు, వరిపాల మునకు రు 5 లు నువ్వచేస మొదలగువానికి రు 2-8-0, ఆయా పంటలకు గావలయు నీటినిబట్టి నీటితీర్చ రేటులు విధింపబడి నను, నెలపులేకుండ ఆ పాలములకు నీటినుపయోగించునానె నన్న దోషమునకు విధింపబడు శిక్షార్థపు పన్ను కూడ పండింప బడిన పయరుయొక్క ప్రాశస్త్యమునుబట్టి నిష్ణయింపబడుట వింతగనున్నది. బడికి రానిపిల్లలలో గొప్పవానిబిడ్డకు 10 దెబ్బలు సంసార పక్షమువారి బిడ్డకు 5 దెబ్బలు సేదవాని బిడ్డకు 2 దెబ్బలు కొట్టిన యు పా ధ్యా యు ని చర్య వ లె నీ శిక్షార్థపు పన్నుల విధియున్నది. తమయిష్టమును వివేకము నుపయోగించి పీనలురేటు విధించుటకు జమాబందీ అధికారిలకు స్వాతంత్ర్యమున్నను, జమాబందీ అధీశంకరును ఇంకను మేజిస్ట్రేటు లగుటవలన వారు పీనలు శిక్షమును దండన్దాస్తునందే గ్రహించుచున్నారు. కాని, రివిన్యూ యుద్యోగియ ధర్మమునం దును ర్తింపచేయుట లేదు. ఈపీనలురేట్లు డెప్యూటుమగరీంచి అప్రోబరునెలలలో ఏలూరున జరుగబోవు కృష్ణామండలసభయం దు సహకల్యముగ జర్పించుటయు, సీమధ్యకాలమున గుంటూరు కృష్ణా, గోదావరి, జిల్లా సంఘములవారు దొరతనమువారికి విజ్ఞాపనముల సంపుటయు జరుగవలెను.

స్కూలుపై నలు పరీక్ష.

బొంబాయి కేజెట్ గురువారము సంచిక యందు ఈ విధముగ ప్రచురింప బడియున్నది:-

1916 సంవత్సరమునుండి సదరు పరీక్ష నవంబరులో మారు మార్చిమాసమున జరుగును. 1915 సంవత్సరము మార్చి యందు స్పష్టి మెంటరి పరీక్ష జరుగును. 1914 సంవత్సరమున తప్ప నవారు ఈపరీక్షకు పోవచ్చును. 1914 సంవత్సరమున వయస్సు చాలక పరీక్షకు పోకనిలిచిన వారికిని 1915 ఆగస్టుకు వయస్సు చాలినయెడల వారును స్పష్టి మెంటరి పరీక్షకు పోవచ్చును. స్పష్టి మెంటరి పరీక్షకు 1914 పరీక్షకుండు పుస్తకము లే పరీక్షయ్యులు.

న్యాయశాఖా సంస్కారము

సర్. ఎన్. సుబ్రహ్మణ్యయ్య కొ గారిట్లు కామరూపిలు పత్రికకు వ్రాయుచున్నారు:-

నేనునుండు వ్రాసిన లేఖలందు కావలయునని యే అపరాధ నిర్ణయముగూర్చి ముచ్చటించలేదు. కారణమేమన, నిర్ణయ నిర్వాహశాఖలు సంపూర్ణముగ పేరుపరచినగాని, ప్రస్తుతపు దుస్థితి ఇందుకైనను మారదు. తక్కువయద్యోగుల లంచ గొందిలమును నిర్ణయించును. ఈలంచగొంది వారినణచుటను తగినయత్నములు గవర్నమెంటువారు చేయుట లేదనుటకు చింతిలుచున్నాను. ఆ తుద్యోగులు ఎవరి క్రింద తాజేదారులగు నుండులో అట్టి కలెక్టర్లు తమ ప్రపంచమున దాముండు వారైనందున అధోలోకమున గలుగు కల్లోలములు వారి చేవిపోవటయే లేదు. న్యాయ విక్రయముచేయు నీయధములు దేశము వారేయనుట నిజము. దుష్కథము నలంబించు వారిని బయట బెట్టుటకు బ్రయత్నించు వారికించుకైన సం దియ్యకుండు నధికారబలము దండనాధులకుండు నంతకాలము ఈకట్టము తొలగదు. ఏనాటికైనను దైవికముగా నీచుస్థితి మారునని నమ్మవలసి యున్నది. ఈకారణముచేతనే ముందు వ్రాసిన లేఖలందు ఈ ప్రస్తావనచేసిన వాడగాను, మైయు. పత్రికకు వ్రాసిన ప్రతిభాశాలియగు లేఖరియొక్క సలహాలు ఎరుగని వానివలెనే వ్రాసియుంటిని. ఆసలహాలను కొన్నింటిని ఇకనుండు చర్చించెదను.

సివిలియన్ ప్రోజేషన్లు

ప్రథమమున ప్రోజేషన్లు తరివీడుకాలమున నెవమన్న జడ్జిల కొద్దులకు బోవుచుండ వలయుననుటకు గూర్చి ముచ్చటించెదను ఈసలహా మిక్కిలి మంచిదని వచించుటకు నాకెంతమాత్రమును సందియములేదు. ఈ ప్రకారము చేసినయెడల ప్రోజేషన్లకు యీదేశమున అపరాధములు విచారించుతరి మిక్కిలి సహాయము కలుగును. దానికివెనుక గావలసిన తరి ఫీదును గురించి సదరులేకరి సలహా నాకెంతమాత్రము మనసు కెక్కినదిగాదు. దానివలనగలుగు ప్రవృత్తయ మటుండగా, సర్వీసు ఆరంభించువారికి నీమయందు కంటెను ఈదేశముననే మంచి తరిఫీదు కలుగునని నానమ్మకము. న్యాయశాఖయందే యుండురని యెంచు కొన్నయెడల, వీరు జిల్లాజడ్జికోర్టులో హాజరుగుచు కొంతకాలము విచారణ విధానములను గమనించుచు, చిట్టలువ్రాసి కొనుచును, కొంతకాలము పిందూలా మహమ్మదీయ లాలను అందుముఖ్యములగు కేసులను చువు కొనుచు 9 మాసములు గడవవలయును. అనంతరము రిమానములు హైకోర్టునందు హాజరుగు తీక్షణ బొందవలయును. ఇట్లు చేసినయెడల వెనుకవారికి చాలలాభకరము గనుపడును. నా సలహాకు రాబోవు ఆక్షేపణమేమనగా నల్లవాడు జడ్జిగానుండు కొద్దులో తీక్షణుండుటకు తెల్ల వివిధములకు గౌరవమునకు లోపమునుటయే. అదియొక యాక్షేపణగా నెన్న గూడదు.

ప్రస్తుతపు జిల్లా జడ్జిలు.

సుమారు ముప్పదిసంవత్సరములక్రిందనుండి సివిలియన్ జడ్జీలకు ఇప్పటివారు సమానులు కారనుటకు సమాధానము కొంచెము చెప్పెదను. పూర్వపు జడ్జీలు మిక్కిలి కష్టముగు సివిల్ న్యాయజ్యములు విచారణ చేయుచుండెడువారు. ఇప్పుడన్ననో అసలుదావాలు జిల్లాజడ్జియే విచారించుచోట్ల తప్ప సివిల్ ఉద్యోగులు అట్లు చేయుటలేదు. ప్రస్తుతపు సివిల్ కోర్టుల ఆర్టుకు పూర్వము 10,000 మొత్తములుగల దావా లన్నియు జిల్లాకోర్టులలోనే దాఖలుగుచుండెడివి. అట్టిదావా లును ఇంకను చిక్కులగు కొన్ని కొన్ని జమిందారీ దావాలును వారే విచారించుచుండిరి. సర్జిజడ్జీలు 10,000 వరకు దావా విచారించుచున్నట్లు గలవారైతే జిల్లా జడ్జీలకు వైఫల్య తప్పిపోయినది. తదాదిగా జిల్లా జడ్జీలు అపరాధములు విచారించుటయే ముఖ్యోద్యోగముగా గలవారైరి. సంవత్సరమునకు కొన్ని యైనను ముఖ్యములైన దావాలు సబుజడ్జీల నుండి తీసికొని విచారించుచుండెయెడల జిల్లా జడ్జీలకు మంచి అనుభవము గలుగును. ఇట్టి నిర్బంధము వారి కుండ వలయును అటు లేకపోవుటచేతనే సివిలియన్ జడ్జీలు పూర్వపు సివిలియన్ జడ్జీలవలె సమర్థులుగావున్నారు. ఇదిగాక పూర్వులు తాము స్వయముగా లాచరివి జ్ఞానము విశేషముగ సంపాదించుకొనుచుండిరి దీనికుదాహరణముగా ప్రస్తుతము హైకోర్టునందుండు గ్రంథావళి పూర్వము హలోవేదొర చేర్చియుంచుకొన్న గ్రంథములేనిగాని వేరుగాదు. ఆమహ

నీయును పనిచానించుకొన్నతరి హైకోర్టువారతని గ్రంథము లనుకొనిరి. ఆగ్రంథము లనేకములందు హలోవే స్వయము వ్రాసిన "కోటున్" కాగితములయందుల పొడవుననుగలవు. వారియందుగల గౌరముచే నీక్రిందివిషయము గొందుపరచుచున్నాను. వెస్టాక్ ప్రభువు గవర్నరుగా నుండినపుడు ముత్తుస్వామి అయ్యుడుగారి మరణానంతరము వానిగూర్చి ప్రశంసించుచు వారు హలోవే దొరగారియొద్ద లాయందు ఎంతదూరము నేర్చుకొన్నదియు ప్రస్తావన రానందున హోరేషియా వెప్పర్ల దొరగారు అట్టిలోపము కోచనీయమని నాతోనూ చించిరి. తామును సర్ జి. ముత్తుస్వామి అయ్యరుగారును హలోవేదొరగారియొద్ద వారిసంభాషణలు శ్రద్ధగా వినుచుండుటచే చాల పొండిత్యము సంపాదించితిమనిచెప్పిరి. హలోవే దొర కున్నంత శ్రద్ధ యిప్పటివారికి లేదనుట తెల్లము.

ఇతరవిషయములు.

మైయుపత్రికయందలి వ్యాసమునం బ్రతిపాదితములగు విషయములు సంచికములను అనుసరణీయములనియు నాయభిప్రాయము. వ్యాసకర్త లెల్లవారుగటచేతనే అభిమానపాత్రులని యెంచుటను దూష్యమని యెంచునపుడు ప్రతివాడు నాతనితో నేకీభవించి దూభిమానమును ఖండింపక మిన్నకుండ బాలదు. హైకోర్టుయొక్క ప్రఖ్యాతి శ్రమకోర్పునట్టి ప్రయాస పడి జ్ఞానోపార్జనచేయుటకు నిరంతర ముద్యత్తులుగానుండు నట్టియు జడ్జీలవలననేగాని అన్యధా నిలువజాలదు.

కొన్ని యాక్షేపణలకు సమాధానములు.

డిఫెన్సు అసోసియేషను, బ్యాంకవైల్డ్ ఫుల్లరు మొదలగువారు చేయు నాక్షేపణలకు నాయసమ్మతి తెలియజేయుచున్నాను. నీమ గవర్నమెంటువారు వీరి దుష్ఫలహాలు విని న్యాయశాఖకు అధికారములుకల్గించి నిర్వాహశాఖకు హెచ్చు చేసినవాడు ఇండియాయందలి బ్రిటిషుపాలనకు దుర్దీనము. నిర్వాహశాఖవారి కే తమయధికారము న్యాయసభలలోబడిన దీనవనియును తాము బాగ్రత్తపరులుగా నుండవలయుననియు మరింతస్పష్టముగా తెలియవలయును. ఏలయనగా నిర్వాహ శాఖయందలి గొప్పయుద్యోగస్థులే పలుమారు చట్టము నతిక్రమించి స్వచ్ఛందముగా వర్తించి యుండుటచే సామంతరాజ్యముల కంతయు నుత్తమధర్మభేద (ప్రీవికాంసిల్) వారు వీరి వర్తనమును తీవ్రఖండినకుం వాత్రికరించిరి. దీనికుదాహరణముగా ఫీమర్ దొర ఇండియా కార్యదర్శిగారివివాద చెచ్చిన కేసు తీసికొనవచ్చును. ఈకేసుయందు నిర్వాహాధికారులు మదరాసు గవర్న మెంటువారే చట్టము ననుసరించి కలెక్టరును బోర్డువారును సంస్థానముల పట్టియందు కొన్నిమార్పు లొనరించినతరువాత సదరు గవర్న మెంటువారు తమకు లేనియధికారములు వహించి కలెక్టరుజరిపిన సర్వసంతయు చచ్చుచేసిరి గవర్న మెంటువారి సాహసమునకు బాగ్యుని సమాధానము ఇండియా కార్యదర్శిగారి వక్తు చెప్పజాలక దోషము నొప్పుకొనిరి. మెక్ నా బెక్ ప్రభువుగారు తమ జడ్జిమెంటు నందు వచించిన కొన్ని వాక్యములవలన, జనులకు నిర్వాహాధికారుల దౌర్జన్యమునుండి యెంత రక్షణవలయునో స్పష్టపడును. "కొహెక్ (వక్తు) గారు సదరు గవర్న మెంటువారి వర్తనమునకు సమాధానముచెప్పట దుస్సాధ్యమని యొప్పుకొనుట సమంజసము. అట్లు బిప్పకొనుటవలన మేము విశేషించి వ్రాముట యననరమైనది. గవర్న మెంటువారు చట్టమునకు విరుద్ధముగానిచ్చినయుత్తరువుకును, శిమయాజ్ఞానకేవలమని నిర్బంధకెల్లవొమ్మిగాడ్డ యుత్తరువుకును భేదములేదు" అనివ్రాసి. కలెక్టరు కోర్టువారియుత్తర్వు నుల్లంఘించుటకు గురించి యిట్లువ్రాసిరి. అట్టి వర్తనము ఎవరుగాని సహించరు. అట్టి యుత్తరువుపొందినవారు అటులేసినయెడల ఎట్టియుద్యోగస్థునైనను విచారించునధికారము కొద్దువారికి గలదు" అనియువ్రాసిరి.

ఇట్టిసంగతులు చూచుచు నాత్మగౌరవముగల నిర్వాహాధికారుల స్వాచ్ఛంద్యమును నిరోధించు కొద్దులకు అధికారము తగ్గించవలయుననివాదించువారు పాలనకు శత్రుప్రాయము. దేశపుత్రికలు కొన్ని కొన్ని మరభిమానము యెంత గోడు చేసికొన్నను జంకక శ్రేయోభిలాషులగువారు తమ యసమ్మతిని తెలియజేయక మానరాదు.

బోసెఫు చేంబర్లెయిసు.

సుప్రసిద్ధాన్ని రాజనీతిజ్ఞుడగు బోసెఫు చేంబర్లెయిసు లుండున నగరమున 1836 వ సంవత్సరమున బిర్మించి యచ్చటి సర్వకళాశాలలో విద్యాభ్యాస మొనర్చున గలిగిన తిరి

సంవత్సరములలోను బ్రిటిషు సామ్రాజ్య రాజకీయ రంగమున నత్యంత శక్తి సామర్థ్యములను బ్రదర్శించియుండిన యుత్తము పాత్రలలో నొకడగు చేంబర్లెయిసు చరిత్రము ప్రశంసనీయుము సామ్రాజ్యమునందలి గొప్ప కత్తులన్నిటి యొక్కయు ఫిర్కన్ల ఇలకుఁబాలయ్య, నీతఁడు తననిరుపమాన దేశభిమానమువలనను నిరంతర కృషికలనను అంగ్ల సామ్రాజ్యమునకుఁ జేసియుండిన మేలు మజనదగినది కాదు. పూర్వవక్షవలంబకత్తుకు నాయకుండుగానుండిన మాత్రమున నీతనినిర్మలచిత్తమునకును సత్కార్య కీర్తుకును గొజుత గలుగఁబోదు.

చేంబర్లెయిసు బిర్మింగుహము పట్టణమునకు మూడుసార్లు మేయరుగా నెన్నకొనఁబడి స్థానికవిషయములయందత్యంత సమర్థుడని ప్రఖ్యాతిగాంచెను. పిదప 1876 సంవత్సరమునందీతఁడు బానుబ్రైటుగారికి సోదరప్రతినిధిగా బిర్మింగుహము పట్టణముచే పార్లమెంటునకు నెన్నకొన బడెను. 1885 వ సంవత్సరము నుండియు బిర్మింగుహము పట్టణపుఁ బచ్చిమ ఖండమున కీతఁడే ప్రతినిధిగా నెన్నకొనబడుచుండెను. 1890 వ సంవత్సరమున గ్లాడుస్తరుగా రిలేనిని వక్తకసంఘాధ్యక్షునిగానియమించి క్యాబినెటులోజేర్చుకొనిరి ఈ యుద్యోగమున నున్నప్పుడే యియ్యనఘండు మే 1882లో జరిగినచరిత్ర ప్రఖ్యాతమైన కిల్డెయిక్ హాము సభిముక్క వ్యవహార క్రమమునెల్ల సమర్థతతోనడపి చేరువడసెను. గ్లాడుస్తరుగారు స్వరాజ్యపుబిల్లు ఈతనికొనచ్చకుండుటచే 1886 సంవత్సరమున నితఁడు క్యాబినెటులోఁ దన పదవికి రాజీనామా యిచ్చెను 1887 వ సంవత్సరమునం దీయన కెనడాచేపల వర్తకమును గూర్చి యమెరికా ప్రభుత్వమువారితోఁ జర్చించుటకు బ్రిటిషు ప్రతినిధిగా వాషింగ్టను పట్టణమునకుఁ బంపఁబడెను. 1895 వ సం॥న సాలిషప్పీ ప్రభువుగారు మూడవ మారధికారమునకు వచ్చినప్పుడీతఁడు కలొనియల్ అగ్గిసు కార్యదర్శిగాఁ జేరెను. ఈ యుద్యోగమున నితఁడు చేసియుండిన పనిని గూర్చి ప్రశంసించుచు, 1902 సం॥ జూలై 19 తేదీన బాల్బరు దొరవారు "ఇతని పరిపాలన మీశాఖా పాలనమున కొక నూతనోజ్జ్వలము గల్పించె"నని స్తుతించి యుండిరి. 1899 సం॥న బోయరు యుద్ధ సమయమునఁ గాలనీలవారి యందెల్ల గాఢమైన బ్రిటిషు సామ్రాజ్య భక్తిని బురికొల్పి కెనడా ఆస్ట్రేలియా, న్యూజీలాండుల నుండి వైశ్వసహాయము కల్గుటకుఁ గారణభూతమైనది యీతని సామర్థ్యా తిశయయే యని యెల్లరు నంగీకరించి యున్నారు.

చేంబర్లెయిసు కలొనియల్ కార్యదర్శిగా నున్న కాలముననే యాస్ట్రేలియను కాలనీలు 1900సం॥పు కామన్వెల్తు ఆక్ట్యుక్రింద గంయుక్తములగుటయు, పశ్చిమయిండియా గాలనీలకు సామ్రాజ్యప్రభుత్వమునుండి చాల సాయముబుట్టుయుఁ గలిగెను. మరియు 1883 సం॥ పు దివాలాల ఆక్టును, 1897 సం॥ పు కూలీలకం నెక్ నేమను ఆక్టును, ఈయనవలననే కలిగియుండెను. ఇదిగాక యితని పరిశ్రమవలననే బిర్మింగుహము సర్వకళాశాల 1900 సం॥న స్థాపింపఁబడి దారి ప్రథమ చాంసెలరుగా నితఁడే యెన్నకొనఁబడెను.

అభిప్రాయభేదము లెల్లన్నను, ఈతని సామర్థ్యమును స్వాధీరహితబుద్ధియు, సమన్వేషములును, గాఢమవాఙ్మేధ్యుడగు నుండఁడు. స్వతంత్రాభిప్రాయములకుఁ దావలంబగు నితఁడు కొన్ని సమయములందుఁ దనకు న్యాయమని తోచినదాని కొజుకు తన విశ్రమండలమునండియుఁ జీలిపోవుచుండెను. స్వరాజ్యపుబిల్లు సంబంధమున గ్లాడుస్తరుగారి కుండియు, టూంఫోరిఫారం సంబంధమున బాల్బరుగారి నుండియు, నితఁడు చీలియుండెను. ఆమరణాంతమున దేశసేవచేయు నుదాఁబుద్ధిగల యితని సద్గుణగరిమకుగూర్చి వేఱుగాఁ బొగడవేల ? ఆఱుమాసముల క్రిందట చేంబర్లెయిసు తన బిర్మింగుహము సోదరులతో వాక్తకముచేతెను శరీరాస్వస్థతచేతెను దానింకఁ బార్లమెంటు కేఁజాలవని చెప్పినప్పుడు, మైయు. మొదలగు నాంగ్లేయ పత్రిక లిట్టి యుత్తమపాత్ర ఆంగ్లరాజకీయ రంగమున వీడునుగదా యని చింతించియుండెను. అట్టి మహనీయ చరితుండగు రైటు ఆనరెబిల్ బోసెఫు చేంబర్లెయిసు ఎమ్. పి. గారి నెల 3 వ తేదీని ఈ లోకమునే విడిచి వెళ్ళిన గుడిలైలివా రెవ్వరుండు? "ఇట్టి రాజనీతిజ్ఞుడొక యిట్టి బోసెఫు చేంబర్లెయిసు" యీ యాంగ్లేయ ఇంగ్లీషు లేకగ్రీకుముగా వచించి యుండుటలో నాశ్చర్యమేవి

ఆంధ్రపత్రిక.

ఆనందనాథుని సం॥ ఆమోక్షము ౧౮
సోమవారము.

స్వరాజ్య శాసనాందోళనము

దుర్భిజావాపన పరిణామము దుష్ఫలము. దురాలోచనఫలము దురంతము. దుష్కార్యకరణ ఫలము దుఃఖము. సదసత్ఫలములు పక్షపాత రహితములై సకల విషయముల ననుమించుట ప్రకృతిధర్మము. ఒకకార్యమున కొకయెడ మంచి ఫలమును రెండవ పక్షమున చెడుఫలమును గలుగుట యసంభవము. మంచిఫలమునకు మంచి బీజము మూలము. కాని సహజమైన దురభిమానము విద్వాంసులకును నీ ధర్మమును మరుగుపరచుచున్నది. సంయోగవాదులు అయిర్లాండు స్వరాజ్య శాసనముగట్ల జూపుచున్న విపరీతభావమీ తత్వార్థమునకు నిదర్శనము. కార్నను రాజగారు నాగరికపాలన నిర్మాణములను నిర్మాణము జేయుటకు అల్పపు ప్రదేశమునందు స్వచ్ఛంద సైన్యమును నిర్మించెను. స్వచ్ఛందసైనికులను సైన్య విన్యాసాది యుద్ధవిధానములను నిపుణులను జేయించెను. యుద్ధపరికరములను సమకూర్చెను. స్వరాజ్య శాసనము వాడుకు వచ్చినపుడు దానిని బలిమిని నిరోధించుటకై సకల ప్రయత్నములను జేసెను. మంత్రులను నిందించెను, ధిక్కరించెను, పరిహసించెను. లిబరలు మంత్రులగ మి బెడరింపులను శాంత భావముతో విలోకించెను. సంయోగవాదులు సమకూర్చిన 40,000 ఆయుధపాణులైన సైనికులనుగాని వారి పక్షాలోపములనుగాని మంత్రులగము లక్ష్యము చేయలేదు. స్వరాజ్యశాసనమును నాంగ్ల రాజ్యాంగ తంత్రనిర్మాణానుగుణ్యముగ శాసనమును జేయ సమర్థులైన ప్రయత్నములు ఫలంబుగములు గావచ్చినవి. స్వరాజ్యశాసన మామోదితము కాగానే ఆయుధపాణులై శాసననిర్మాణముల నెదుర్కొనుటకు కార్ననుగారు ప్రతిజ్ఞచేసిరి. ఇట్టి సందిగ్ధస్థితియందుండి జాతీయవాదులును జాతీయస్వచ్ఛందసైన్య నిర్మాణమున కుపక్రమించిరి. ఆసేన యందు 1,20,000 స్వచ్ఛందసైనికులు గలరు. ఉభయపక్షములవారును సైన్యమును యుద్ధసామగ్రిని బలపరచుచున్నారు. అయిర్లాండు జనులాయుధపాణులయి యుడుట న్యాయవిరుద్ధము. ఇప్పుడయిర్లాండుంతయును నాయుధపాణులయిన సైనికులతో నిండియున్నది. ఒక నిష్పరవ్యవధిన దేశమంతయును జ్వాలావాయుమై భస్మీకృతము గావచ్చును. “ఉభయ సైన్యములును న్యాయవిరుద్ధ నిర్మితము లనియును రాజ్యాంగ నిర్మాణమున కత్యంత ప్రతికూలము లనియును” హాజీరు ప్రభువు చెప్పియుండెను. కాని వాని యపసంహారమున కేమియును ప్రయత్నములు చేయబడుటలేదు. మంత్రులగమునకు విషమావస్థ యేర్పడినది. అల్పపు ప్రజలాయుధపాణులై సైన్యము కేర్పరచునపుడు మంత్రులగము దాసీనభావమును వహించెను. జాతీయవాదు లాయుధపాణులైనపుడు మొదటి యక్రమమునువలె రెండవ యక్రమమును సహించుట మంత్రులగమునకు విధియైనది. అయిర్లాండు రాజకమయమై, రక్షిక్తమై, రణరంగముగ బణిమించిన సంయోగవాదు లుత్తరవారులుగ నెంచబడవలసి యుండును. సంయోగవాదులు నాగరికాధికారమును మోటుబలమున నాశనము చేయ సమర్థులి. మోటు బలమునకు మోటుబలము తారసిల్లి

వది ఈస్టి కార్ననుగారికి అనందకరముగ నున్నదట. అనందకరమైనది అయిర్లాండు వివాశనము తమయుద్దేశముల నాశనము జేయుచున్నది. ఏది ఎటులుండెనను నయిర్లాండునందు విప్లవము సంభవించిన కార్ననుగారు ప్రభృతులు దానికి పూచీని వహించవలసి యుండును. అయిర్లాండు నివాసులైన ప్రజలలో నూడువంతులు స్వరాజ్యము నాకాంక్షించుచున్నారు. ఒకవంతు ప్రజల కీశాసన మంగీకృతము గాకపోవచ్చును. వారికొరకు ప్రతి పేధకశాసనమును నిర్మించుటకు మంత్రులగము సిద్ధముగ నున్నది కార్నను పక్షపాలంబుల మతము స్వరాజ్య శాసనవివాశముగాని అల్పపు నివాసుల సదుపాయ కల్పనముగాదు. వారి యాందోళనము స్వకీయ సదుపాయ కల్పనమున కైనచో ప్రతి పేధకశాసనములో సంతృప్తి జెందవలసి యుండును. ఓనికి భిన్నముగ సంయోగవాదులు స్వరాజ్యశాసనమును ప్రతి పేధకశాసనమును ధ్వంసము చేయవలచి యున్నారు. కార్యరంగము పార్లమెంటు సభనుండి అయిర్లాండుదేశమునకు మారినది. ప్రజ లుత్సాహాన్వితములై, కోధావేగులై, శత్రుపాణులై సమయమును నిరీక్షించుచున్నారు. ఆంగ్ల రాజ తంత్రములును నాంగ్ల ప్రజలును నీ సందిగ్ధ సమయమునందు జూపెడి రాజనీతి మీదను ధైర్యశైల్యములమీదను భావించితిమి సామ్రాజ్య సుఖితి యాధాపడియున్నది. సకలమతములవారును పక్షములవారును సామ్రాజ్యహితైక కాంక్షలై అయిర్లాండునందు శాంతిని స్థాపించుట శ్రేయస్కరము. కానిచో కార్ననుగారి దుర్భిజావాపనఫలము దుఃఖప్రద మగుట తథ్యము.

సాశ్వత్యరాష్ట్రములలో రాజ్యాంగ నిర్వహణము చిత్రముగా జరుగుచున్నది. ప్రజకక్షలు కక్షలుగా నేర్పడియున్నారు ప్రతికక్షకును ప్రత్యేక లక్షణము లొక కొన్ని యేర్పడియున్నవి. ప్రజాసమ్మతిచే ఏకక్ష బలవంతమున నాకక్ష ప్రభుత్వమునకు వచ్చుచున్నది. తక్కిన కక్ష లొక కొన్ని ప్రభుత్వపక్షమునను మరయొక కొన్ని ప్రభుత్వమునకు ప్రత్యర్థులుగను శాసననిర్మాణాదికముల విషయమున మెలగుచుండును. రాజ్యాంగ కార్య నిర్వహణము ముక్తము ప్రభుత్వముననుండు కక్ష వారే నడపుచుండుట. ఇట్లుగట కక్ష కక్షకును నాయకు లిట్టివారను నిర్ణయ మేర్పడియున్నది. వారును కక్షకు జేరినవారే యగుట కక్షకుగల ప్రత్యేకలక్షణములు వారికిని గలవు. కాని కక్షతో మొత్తముగా తా మామోదింపని విషయములు తటస్థించుట గలదు. కొన్ని తరుణముల తమ దారిని కక్షయంతయును ప్రవర్తించజేయుట సాధ్యమగును. కొన్ని యెడలగాను. అందుచేత నొకొకప్పుడు తమ స్వాభిప్రాయము నక్లయించి నాయకులైనను కక్షకులోబడి నడుచుకొనుటయు, నెకొక్కప్పుడు ఒక కక్షనుండి చీలిపోయి మరయొకకక్షలో చేరి సోపుటయు దటస్థింపకతప్పదు. ఇట్లుచీలికలును చేరికలును సంభవించుచుండుట కొన్ని సందర్భములలో నష్టదాయకమని యోచింపను ఆంగ్ల రాజ్యాంగ సమస్యలో కొంతవరకు నుపయోగకరమయి యేకావచ్ఛు చున్నది.

మొన్న మూడవతేదిని లండను నగరమున నుండి పరలోకప్రాప్తి నందిన జోసెఫ్ చేంబరులేను గారి జీవితము, రాజనీతిజ్ఞులును రాజకార్యధురంధరులును నగువారిలో నుత్తములైనను పైకారణములచే నెంతటి యభిప్రాయ వ్యత్యస్తములను ప్రవర్తనా విభేదములను జూపుచుండు రనుటకు ప్రబల నిదర్శనముగా నున్నది. ఈతని జీవితకాలము 78 సం॥ అందు రమారమి యాత రెబదియేండ్ల

కాలము నాయకత్వము వహించియుండెను 1870 వ సంవత్సర ప్రాంతమున నీతను బరింగ్ హాము మ్యునిసిపాలిటీలో పేరుగాంచి యుండెను అప్పటి కేతడు పూర్ణస్వతంత్రవాది. ప్రజాసత్తాక పరుడని చెప్పవీలు లేకున్న ను ప్రజాసత్తాకమునకాధార భూతములగు కొన్ని యభిప్రాయములు గలవాను గనండును. మతస్వాతంత్ర్యము, భూస్వామ్య స్వాతంత్ర్యము, కర్మకర స్వాతంత్ర్యము ఉచిత విద్య- అనునవి అప్పటికేతని ఇష్టవిషయములు. వీనిపై ఈతని యుత్సాహము నిగూఢము 1874లో నితడు బ్రెటుతో సహోద్యోగమున పార్లమెంటు ప్రవేశించి 1880లో గ్లాడుస్టను మహాశయుచే విదేశీవిషయవిచారణాఖలో సహాయకార్యదర్శిగ నేమింప బడెను. 1886వసం॥మువరకును నితడు విదేశ విషయములనుబట్టాండు విషయమునను స్వాతంత్ర్య పక్షమే యవలంబించి గ్లాడుస్టను నాయకత్వమున నుండిన లిబరలుకక్షలోనే యుండెను చేంబరులేను 1884 వ సంవత్సరమున గూడ ఐర్లాండులోని కార్యమునకు దన యనిష్టమును జూపెను ఈజప్పు నాక్రమించుకొనుట తప్పనిఖండించెను దక్షిణాఫ్రికాలో ట్రాన్సువాలు సీమను బోయరుల యధీనము చేసివేయుట న్యాయమని నొక్కి వాదించెను ఇట్టి చేబరులేను 1886 లో గ్లాడుస్టను మహాశయుడు ఐర్లాండు స్వపరిపాలన బిల్లు ప్రవేశ పెట్టెను అప్పటికి ఎదురుతిరిగి స్వాతంత్ర్యపరమగు లిబరలుకక్షను వదలి కాంజర్వేటిపు కక్ష చేరువాడాయెను గ్లాడుస్టను స్వపరిపాలనబిల్లును ప్రవేశ పెట్టుటకు ముందు తన సహోద్యోగుల సలహాలను కొనలేదనుట నిజమేయైనను చేబరులేను ఇంత త్వరితగతి నొక కక్షనుండి మరొక కక్షకు మారుకొని విప్పించి చిత్రము. 1893లో గ్లాడుస్టను రెండువారి ఐర్లాండు స్వపరిపాలనబిల్లును ప్రవేశమించి యపజయ ముగి ప్రభుత్వాధికారము చాలించుకొనిన పిదప 1895 వ సంవత్సరములో చేంబరులేను అధినివేశ కార్యదర్శియయ్యెను. ఆపదవియం నుండగనే ఆతనిమూలముననే దక్షిణాఫ్రికాయందు బోయరుయద్ధము మొదలుగాగల కష్టవిషయము లన్నియు సంభవించెనని యప్పటికాలమున నమ్మకముండెను. సామ్రాజ్య విస్తారపద్ధతి నెడకుట కప్పుడే యీతడు ప్రారంభించుట. ఆప్పుడే యిర్లాండునకును నధినివేశములకును బాధము గాఢము చేయుటకు పరాయిదేశముల వర్తకముపై పన్నులెక్కున విధించుటచేతను తమలో కాము తక్కువ పన్నులు వైచుకొనుటచేతను మున్నగువిధముల పరస్పర వర్తక సౌకర్యముల నెలకొల్పుట యుక్తమని యీతనికి తోచినది. దానిచేతనే యీతను 1903వ సంవత్సరము నెప్టంబరుమాసములో మంత్రు మండలినుండి సెలవుతీసికొని సామ్రాజ్యబాధ నిలిపి కరణోద్యమముపై స్వలాభ మపేక్షింపక వేనవేలు లక్షలులక్షలు వ్యయముపెట్టి తన యసామాన్య వక్రత్వమును పూర్ణముగా వినియోగించి అపజయ మెదురుపడి నెక్కిరించుచున్న ను వెనుదియక 1906 లో వ్యాధి పైబడి యాపువరకు పరిశ్రమ చేయువాడయ్యెను. ఆకాలమున నీతడు పల్కిన పల్కులు ఇంకను ననేకుల చెవులలో గొగురుమచుచున్నవనుటకు సందేహములేదు. మరల నితడు కార్యభారము వహింపవచ్చు ననుకొనుచుండిరి గాని విధి తీర్మానము వేరైనందున లోకాంతర గతుడైనాడు స్వాతంత్ర్య దర్శమునుండి ఆధికారా దర్శనమునకు అనిర్బంధ వ్యాపార పక్షమునుండి నిర్బంధ వ్యాపారపక్షమునకును శాంతిపరత్వము నుండియుద్ధ ప్రయత్నమునకును మారిన పేరెద్ది యనిన ఛేంబరులే ననునట్లు తన నానుమును మాత్రము విడిచి యిత డిప్పుడదృశ్యస్థాయివాడు. ఈతని యాత్మకు శాంతియగుగాక!

విదేశీయ తంత్రీ వార్తలు.

ఆస్త్రియా యువరాజుగారి హత్య.

వియన్నా. జూలై ౬:—హృగ్గకుగారి యొక్కయు, వారి భార్యయొక్కయు శరణులను పోలీస్ సేవనుకు తీసికొని వెళ్లినారు. ఆ పట్టణముండి ఉత్సవముచేయుచు డాన్సులు నడిపి తిగమునకు తీసికొని వెళ్లి, పడవపై నవీనిదాటించి, రెండు మైళ్ల దూరమున కొండమీదనున్న ఆస్త్రియెటను, భవనముయొక్క ఆరణ్యలోనున్న నిర్మిలోదిండినారు. శరణులను స్వేదనమునండి భవనమునందలి నిర్మికి తీసికొని వెళ్లినప్పుడు వెద్దవానకునినది. మతిగురువులు, సన్యాసులు, చనిపోయినవారి ఆత్మకు శాంతి గలుగునుగాక యని ప్రార్థించిరి. తరువాత కొంచెము సేపటికి హృగ్గకుగారి పిల్లలువచ్చిరి.

శరణులను భూస్థాపితము చేయుట.

చనిపోయినవారి ఆత్మలకు శాంతిగలుగుగాక యని ప్రార్థనలు జరిగిన తరువాత శరణులను భూస్థాపితము చేసినారు.

ఆస్త్రియా చక్రవర్తిగారి జాబు.

ఆస్త్రియా చక్రవర్తియగు ఫ్రాన్సిస్ జోసెఫుగారు, ఆస్త్రియా హంగ్రిడేశముల ముఖ్యమంత్రులకీక్రింది జాబునుపంపినారు. —ప్రేమాన్నుడుగూ నా సోదరునియొక్కయు, ఉదారస్వభావురాలగు అతని భార్యయొక్కయు, హత్య నన్ను నాకుటుంబమును దుఃఖముద్రములతో ముంచి వేసినది. మంచి చెడ్డలు తెలియని మాధభక్తి ప్రేమితులు కొందరుచేయు అకృత్యములు అరుచది సంతకరములనుండి దుఃఖముఖములను పంపింతుననుచున్నామను, నాప్రజలకు గల స్నేహబంధమును తెగవట్టజాలవు. నాతరువాత రాజ్యభారమును వహించువానికి దేశప్రజల ప్రేమయను అమూల్యభంగమునిచ్చివుడును. చిన్నతనమునుండి వెంచిన ప్రేమకు నింతకు మించి ఎక్కువ యుద్యోజాలను.

సేనసంహతము.

చక్రవర్తిగారు నావికలకును, వైనికలకును, నీక్రింది వార్తను బంపిరి:— సేన గొప్పతంత్ర త్యాగము చేయవలయునని చివరకుకు సంకల్పించినాడు. దుఃఖముతో సేనందుకు భిషాపహించినాను. ఆస్త్రియా హంగ్రిడేశముల సేనలు ప్రభుత్వముయొక్క ఫిక్, శ్రద్ధలకుని యుండు వరకు దేశము ముందైన మంచి నీతికి వచ్చునను నమ్మకము గలదు.

సర్వియాపత్రికలకు హెచ్చరిక.

హృగ్గకుగారి హత్యను గూర్చి సర్వియాదేశపు పత్రికలు అమర్యాదగా వ్రాసినవి. ఇందువై ఆస్త్రియాదేశపు పత్తరులాయదు అనుపత్రిక సర్వియా పత్రికల నీక్రింది విభమున హెచ్చరించుచున్నది:— జెల్కోడు పత్రికలు ప్రస్తుతము వ్రాయుచున్న నీతిని వెంటనే మాన్పకొనవలయును. ఈహత్య గొల్పోవారి ప్రేరణలను జరిగినదని నమ్ముచున్నాము. కాబట్టి సమాచారము మాపుకొనుటకు చేయవలసిన పనులను మర్యాదగ చేయవలయును.

టర్క్కి-గ్రీకు దేశములు.

లండను జూలై ౬:—ఈనెల మూడవతారీఖున టర్క్కి దేశమునుండి భరణాగతులను తీసికొని వెళ్తున్న గ్రీకుస్టీరుకు టర్క్కిస్టీరుకు మట్టడించి పట్టుకొనినదని తెలియవచ్చినది.

కమాగటా మార్పుస్టీరుకు.

విజ్జోరియా జూలై ౬:—విజ్జోరియా పట్టణమునందలి హిందువుల బంధవులు కొందరు కమాగటా మార్పుస్టీరు మీదకున్నారు. బంధవులను జూచుటకు హిందువులు చిన్నపడన నెక్కి కమాగటా మార్పుస్టీరుకు దగ్గరకు వచ్చినారు. స్టీరుకులోనున్న ౪ గురు ఇమ్మిగ్రేషను అధికారులు, ఉత్తరువువై విజ్జోరియా పట్టణములోనుండు హిందువులు ఎక్కివచ్చిన పడన మీదకు వెళ్లి మాట్లాడుచుండిరి. స్టీరుకునుండి ౪ గురు దిగిపోయిన వెంటనే స్టీరుకులోనున్న భారతీయులు నిచ్చెనను వెక్కిరిసి పోసినారు. పడనలోని భారతీయులు స్టీరుకుపై వెళ్తుటకు నీలు లేదు పోనిబిడ్డకు పోవుచును, ఇమ్మిగ్రేషను అధికారులు పోనిచ్చుటలేదు. పడన సముద్రములోనే నిలచియున్నది. స్టీరుకులోని భారతీయులు కెస్టెరుకు నిచ్చెననిపరచుటలేదు. కెస్టెరుకు అసహాయుడై యున్నాడు. స్టీరుకులోనుండి పడన మీదికి దిగిన భారతీయులను కెస్టెరుకులోగా స్టీరుకులోనికి రప్పించుకొనవలయును. లేదా స్టీరుకు కెస్టెరుకు పనిని వదలుకొని స్టీరుకుకు కనడా అధికారుల వశముచేయవలయునని ఇమ్మిగ్రేషను అధికారులు కెస్టెరుకు తెలిపినారు.

ఇంకొక స్టీరుకును గూర్చి వదంతి.

కలకత్తానుండి ౪50 మంది భారతీయులను తీసికొని ఒక స్టీరుకు సరాసరి కనడాకు వచ్చుచున్నదనియు, నిన్న హంకాంగు రేవును వదలినదనియు వదంతి ప్రచారమైనది.

న్యాయత్రయదినము.

లండను జూలై ౬:—అమెరికాఖండనానులు న్యాయత్రయమును సంపాదించిన దినపుసంవత్సరి కోట్లవము, కనడా, అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రముల వైనికలు కలిసి ఒకవినారు. ఇంగ్లాండు, అమెరికాదేశములు సఖ్యత తుదుర్బుకొని యిప్పటికి నూరు సంవత్సరములైనది. ఈ సందర్భములో కూడ రెండు దేశముల వైనికలు, ఉత్సవములను చేసినారు.

దక్షిణ ఆఫ్రికా రాజకీయములు.

ప్రిటోరియా జూలై ౬:—వీడుకోలు విందు సమయమున గ్లాడు ప్రస్తుతభువుగారు, ఇట్టుచెప్పినారు:—దక్షిణ ఆఫ్రికా నివాసులకు రాను రాను, యూరోపియనుల యందు నమ్మకము తగ్గిపోవుచున్నది. ఈదేశవాసులు యూరోపియనులను గూర్చిన యావద్విషయములను కనుగొనుచున్నారు. ఆలాగుననే యూరోపియనులుకూడ కల్లవారిని గూర్చిన యావద్విషయములను కనుగొనుట మంచిది.

అమెరికా రాజకీయములు.

న్యాయార్క్ జూలై 4:—రాజకీయ వ్యవహారముల యందు శ్రద్ధగా పనిచేయుటకు వ్యవధిచాలనను సభిప్రాయముతో, మాజు వెల్లుగారు “కొంటుస్కు” పత్రికా సంపాదకత్వమును వదలుకొనిరి.

రబ్బరు కాంగ్రెసు.

లండను జూలై 4:—పంట రబ్బరుయొక్క మంచి చెడుగులను గూర్చి, ఉత్తరదక్షిణ రబ్బరు కంపెనీకి సంబంధించిన విలియమ్సుగారు వ్రాసిన వ్యాసమును, సేడు కాంగ్రెసులో నడిపినారు దానిలో నీక్రింది విషయములున్నవి. గట్టితనము సంధును, సమముగా నుండుట యందును మొత్తముమీద పంట రబ్బరు, మారురబ్బరుతో సమానము కాజాలదు. ఈవిషయము సంధున సంగీకరించియే యున్నాము. పంట రబ్బరుతో ఫాక్టరీలలో వస్తువులు చేయుచున్నది ఆవస్తువులు క్రమాకారమున పొందక, హెచ్చుతగ్గులుగా నుండును. గట్టితనము సంధు పంటరబ్బరు, కొన్ని వస్తువులు కలుపుటవలన తయారు చేసిన, అనగా మారురబ్బరుతో సాటిరాదని అనుభవమువలన గ్రహించినారు.

ఆస్ట్రేలియా పత్రికలమెప్పు.

మెల్ బోరను జూలై 6:—ఆస్ట్రేలియాలోని పత్రికలన్నియు కీక్తి కేసులకు చేంబరు లేకుగానివి జైలుకుంచుచున్నవి. ఆస్ట్రేలియాకు, ఇదివరకు ముఖ్యమంత్రిగనున్న డిక్సన్ గారిట్టరి:—ఇప్పటివారిలో చేంబరు లేకుగారు గొప్పసామాజ్యవాది.

మెక్సికోస్థితి.

మెక్సికో పట్టణము జూలై 6:—జనరలు హువ్తాగారి అధికారము క్రిందనున్న మెక్సికో దేశమునందు ప్రెసిడెంటు, వైసుప్రెసిడెంటు, డిప్యూటీలు, సెనేట్ల ఎన్నికలు జరిగినవి. జనలందరు తీటస్థముగ నూరకున్నారు. ఎవ్వరును ఓట్టియ్యలేదు. మెక్సికో పట్టణవాసులు మల్లుకు హువ్తాగారు ప్రెసిడెంటుగ నుండుటకును, జనరల్ డియాక్సెసుగారు వైసుప్రెసిడెంటుగ నుండుటకును సమ్మతించుచున్నారు.

కూలీలు సమ్మెకట్టుట.

లండను జూలై 6:—కొల్కత్తాకూలీలు సమ్మె కట్టినారు. సమ్మెకట్టినవారు నిన్న సభచేసినారు. “కూలీల రక్షక సంఘము”నకు మూడుజేల హాజరై నగరావము గలను. ఈ సంఘమునకు ఫ్రెసిడెంటు థామసగారు నిర్వహింపబడతారు. నీక్రిందివిని చెప్పినారు. మందుగిడ్డంగిలోకి ఎవ్వరిని పోనియ్యకుండు చేయుటకై, ఎక్కడెక్కడపంజేయు కూలీలు లేమని చూచుకొని రావలసినదని కూలీలసంఘములన్నియు, నుత్తరు విచ్చినవి. ఊర్లోవిచ్చిలో 2½ గంటలలోగా వెళ్ల సుఖోభము వుట్టునని ప్లా వెంటు సభ్యులగు విల్ హ్యూక్స్ గారనుచున్నారు.

మెయిలు స్టీరుకు.

లండను జూలై 6:—ఇంగ్లాండుదేశమునుండి టపాలను తీసికొని వెరిసియాను మెయిలుస్టీరుకు ఆదివారమునాటి సాయంత్రము ౪ గంటలకు ఎయిలుదేర బొంబాయి వెళ్లినది.

టర్క్కి ఎ ట్టు.

కాన్ స్టాంటిన్ జూలై 6:—టర్క్కిదేశపు అధికమంత్రి బల్టెయెకుగూర్చి నాలుగుగంటల సేపు మాట్లాడినాడు. ప్రపంచశ్రేయన వారిట్టుచెప్పిరి:— వెనుకటి మంత్రులు చేసిన పనులు విమర్శింపదగియున్నవి. కానన బద్దతుగు పనులనే చేయుమందలయును. టర్క్కిదేశముయొక్క భవిష్యత్తు కానన బద్దమువై నాధారపడియున్నది. ఇటీవల మనకు అప్పు కావలసివచ్చినప్పుడు ప్రాన్సు సోదరతనమువారు మనకంటెయో సాహాయ్యము చేసినారు. అందుకువారికి అనేక వందములు.

చేంబరు లేకు గావశ్యము.

లండను జూలై 6:—చేంబరు లేకు గావశ్యమును లండను నుండి తెలియబడ బర్మింగ్ హామునకు తీసికొని పోయిరి. స్వేష నుద్దగ్రహముండి తెలుగుజాతులకు ప్రజలు పోడ్డన కేవలాల మూగినారు. బర్మింగ్ హాము స్వేషనుకు సహాయమున స్వేషనుల యొద్ద చూచుటకు వచ్చిన జనము వారులు తీరినిలచిరి.

ఆరాజకులు-బాంబులు.

న్యాయార్క్ జూలై 6:—న్యాయార్క్ పట్టణములో బాంబులను తయారుచేయుచు గాంబు ప్రేరికంబున 4 గురు ఆరాజకులు చనిపోయినారు. ౬౪ బట్టులలో చేరి 7 గురుకు దెబ్బలు తగిలినవి. ఆ రాజకులుగాకు కెల్లరుకు ఆరాజుయు కలిగింపవలయునని తుట్టకేయుచున్నది పోలీసువారు తలచుచున్నారు. ఈ ఆరాజకులు “ప్రపంచ పొట్టాముక హాజీల సంఘము”నకు చేరియున్నారు. కొన్ని దినముల క్రింద ఈసంఘమువారు రాకు కెల్లరుకు ఆరాజుయు కలిగింపవలయునని గొల్లదగ్గశముచేసినారు. పోలీసువారు వారిని పట్టుకొని నేరము మోపినారు. ఈకేసు విచారణసేడు ప్రారంభమగును.

ఇండియా కొన్నిలుబ్బి.

లండను జూలై 6:—ఇండియా కొన్నిలు బ్రిటును గూర్చి డైలీ టెలిగ్రాఫ్ పత్రిక గూర్చి వ్రాయుచున్నది. — ప్రభువుల సభవారికి ఇండియా కొన్నిలు బ్రిటును గూర్చియున్న అభిప్రాయములను లండనునగరములో ముప్రసిద్ధులగు ప్రౌఢవులును, కొన్ని ఇండియనులును తీరము చేర్చుచుచున్నారు. సేతుప్రభువుల సభలో బ్రిటునుగూర్చి ఇండియా, ఆఫ్రికా, ఆసియా సలహాలు చాల అనుకూలముగ నున్నవి. ఈవిషయమును ప్రభువులు మరచిపోనని నమ్ముచున్నాము. ఇండియను సభ్యులందఱు ఎన్నిక పద్ధతివై నేర్పరచుటకు ఇండియా సోదరతనమువారు సంప్రదించు అంగీకరించి యున్నట్లు తెలియుచున్నది. ముగ్గురుసభ్యులను ఎన్నికొనవలయునని తలచిన ఉద్యోగులు సమ్మతించకరి చెప్పుటకు నీలులేదు. ఇండియా సభకు మెంటులో కొప్ప ఉ: గ్రాములచేరి ఇండియనులు కోరిన కోరికలలో స్వల్పభాగము ముగ్గురే యంగీకరింపజేర్పబడినవి.

మరిగణనా.

లండను జూలై 6:—రీయును లెక్కలో నెక్కి అవ గారు మోటారునుండి క్రిందపడి చనిపోయినారు.

దేశీయ తంత్రీ వార్తలు.

ఆనందపదాశ్రమముల.

లండను జూలై 6:—హాగ్ నెలలో ఆనందపదాశ్రమములలో, ఆనందపదాశ్రమముల కలితీ చేయుచున్నాము. ఈదేశమున కొందుటలు ఇండియా కంపె అవ్వయించు పట్టణమున, ఇండియా చేయించ వలయునను, ఉత్తేశముతో బర్మాదేశపు సంఘము వారు బహుశక్తి వెంటు నన్న గారి ఆభిప్రాయమును కనగనిరి. ఇట్టిపట్టును, ఆనందపదాశ్రమముల కెక్కినవారు, అంగీకరించినారు. కరాచీపత్రిక సంఘమువారు, బర్మాసంఘము వారి ఆభిప్రాయములతో ఏకమైచుచున్నా మనియు, ఖని మయమై ఇండియా సోదరము వాటికావ వ్రాసినిగలయు, బర్మాదేశపు సంఘముకు తెలియజేసినారు. కలితీ చేయగాని కానించుపక్షమున, దానిలకు ప్రకాశము వుండునో, వుండదో, యని దెంగాలు వత్తకంబుమువారు, ఆనందపదాశ్రమమునందున్నాము. వివరము ఈవిషయము గూర్చియు బర్మా సంఘము నుండి తెప్పించుకొని చక్కగార్చించి, తమ ఆభిప్రాయమును తెలుపుచుని దెంగాలు సంఘము వారు.

చిట్టగాంగు హత్య

కలకత్తా జూలై 6.—కొందరు యువకులు సత్యేంద్రనాథ సేతును తుపాకీ వేసిచంపిన చిట్టగాంగు హత్యనేరములో విచారణ జరిగినది. ఇటీవల తూర్పుబంగాళముందు జరిగిన రాజకీయ నేరములలో దొరతనము పక్షమున నాశనమైన సత్యేంద్రనాథ సేతును చంపుటకే తుపాకీ వేయబడినది. ఈ విచారణలో నీతడు పోలీసువారికి కొంత వాక్కుల మిచ్చెను. డక్కాలో నిద్దరు యువకుల నీ హత్యచేసినట్లును మానము కలుగు చున్నదని యితడు తెలియ జేసినాడట. దాని మీద పోలీసువారు వాంటులు పట్టుకొని డక్కా, నారాయణ గంజులలోని వీరి బంధువుల యిండ్లను, స్వగ్రామములలో నిండ్లను వెదికిరి గాని వీరికి రెక్కడను కనుపడలేదు. డక్కా జిల్లా రూపగంజి పోలీసుస్టేషను అధికారులలోని బరూనా గ్రామవాసి యగు ఆనంద దత్తాగారి కుమారుడు అనిత్యదత్తాను పట్టుకొనిన వారికి వేయిరూప్యములు బహుమానము చేయబడునని యిక్కడి పోలీసువారు తెలియజేసిరి. ఇతనిని సహజ బంధుదత్తాయనియు, నిషేధితాయనియు, అమరనాథ దత్తాయనియుపిలుచురు. ఇతడు నల్లటివాడు. దృఢగాత్రము. పొడుగుగలదును. కమరమి 24 సం వత్సరములయస్సు. డక్కా జిల్లా రూపగంజియందలి జోవగారా పోలీసు స్టేషనులోని జోయింద్రగోసు గారి కుమారుడు నలినీకాంతగోసునుపట్టుకొనినవారికి వేయి రూపాయల బహుమాన మియ్యబడును. ఇతనిని, నిఖిలంద్ర చక్రవర్తియనియు, నిఖిలనాథరాయ యనియు, మాస్టరుగనియు పిలుచురు. నల్లటివాడు, బక్కపలుచని శరీరము; పొడుగు, పక్షములుచుకు పోయినది. కమరమి 20 సంవత్సరములయస్సు. వీరిద్దరుకలిసి, యాహత్యచేసినట్లు చెప్పుచున్నారు.

మారుచేరుచెప్పలు.

కలకత్తా జూలై 4.—ఎఫ్. జి. రోఖేఅను నతడు ఎక్స్‌ల్యూజివ్ డిపార్టుమెంటులో నొక యుద్యోగియని అబద్ధము చెప్పి బిరిస్టాయను స్టీమరు రంగును రేవులో నుండగా మూడు రోజులు బసచేసి తేరగా భుజించినందునకై నాల్గవ రోజున (వై సి డి సి) మేజిస్ట్రేటు ఆర్. డి. చరణ్ గారియెదుట విచారించబడుచుండెను. రాయసాహేబు తారక నాథు సాధుగాను దొరతనముపక్షమున కేసు ప్రారంభించుచు ముద్దాయి జూను 23 వ తేదీని స్టీమరుమీదకు వచ్చి తాను ఎక్స్‌ల్యూజివ్ డిపార్టుమెంటు టుద్యోగిని చెప్పి స్టీమరు రథికారులు తనకు మొదటితరగతి భోజనముపెట్టి బసయిచ్చునట్లు ప్రేరేపించెనని చెప్పిరి. తరువాత విచారణచేయగా నక్కడి ఎక్స్‌ల్యూజివ్ డిపార్టుమెంటులో నీతని కేవిధముగు సంబంధము లేనట్లు తేలినది. దానిమీద నీతడు పట్టుకొనబడి రంగునులో న్యా యాధికారియెదుట వెట్టబడెను. అంతట స్టీమరు కలకత్తాకు యలుదేరినది. సాక్షుల కందరకు స్టీమరుమీద ఉద్యోగము. ఎందువలన కేసును సి. పి. సి. 521 వ సెక్షన్ ప్రకారము చిఫ్ మెనిడెన్స్ మేజిస్ట్రేటుకోర్టుకు మార్చవలసినదని స్థానిక ప్రభుత్వమువారు ఇండియాదొరతనమును కోరిరి. దానిమీద మేజిస్ట్రేటుగారు స్టీమరులో నుద్యోగియగు డేమారాయెక్కయ్య, బట్లరు పేతు ఎడ్జోయెక్కయ్య, రంగూను రేవుపోలీసుకు సంబంధించిన సార్దంబు బోలినయెక్కయ్య సాక్ష్యమును గాఖలుచేసికొనిరి. న్యా యాధికారి ముద్దాయిని ప్రశ్నించగా నేరము చేసినట్లు పుష్కలము సామ్యులేక చిక్కుపడుచుండినందున భోజనపుఖర్చులు చెల్లించలేక ఎక్స్‌ల్యూజివ్ టుద్యోగినిని ంగతనముగ తెలియజేసినని మనవిచేసికొనెను. రంగూను నుండి సామ్యులేమండ కలకత్తాకు ప్రయాణముచేయుట ముద్దాయి యుద్దేశమని తారకనాథ సాధుగారు చెప్పిరి. కేసు 9 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడినది. ముద్దాయి 200 రూపాయల జామీనుమీద విడుదలచేయబడెను.

అర్రాహత్య విచారణ.

చాంకీపురము జూలై 4.—అర్రాహత్య విచారణలో నిన్నుమరికొంత సాక్ష్యము గాఖలుచేసికొన బడినది. జయపురములోని అర్జునులూ మూలలోని విద్యార్థి యగు చాలచందు, శివగారి, సాహుచాడు డిప్రూటీ పోలీసు నూపరిం పెండెంటు రాయబహద్దరు బ్రజారాఖలు సన్యాలుగార్లతో నార్దరు సాక్ష్యులు విచారించబడిరి. సోమవారము సెషన్సులో నీ కేసు విచారించబడుటకు ప్రారంభమగును. దొరతనము పక్షపున్యాయ వాది మనోగారికి కేసుప్రారం భించుటకు దినములో సగము కాలము పట్టును.

సోలరుల దొంగతనమునకై శిక్ష.

బొంబయి జూలై 6 — కరాచీలో నుండునైన జాన్సె, గార్సె, వెల్లెఅను ముగ్గురుకాల్దరులు మే 18 వ తేదీని

మానికాయ అనువారి దుకాణమునుండి కొంతకొంత దొంగిలించి స్వ బద్ధికో కాకులనుకొట్టిరి వీరిని పాకోట్ల సెషన్సులో విచారించి తలబడిరికి మూడుసంవత్సరముల శిక్ష విధింపబడెను. వెద్ద వెండిగిన్నె, వెండిపట్టు, చిన్న వెండిగిన్నె, మిరియాలనీసా ఈవస్తువులు దొంగిలించబడినవి. ముద్దాయి లందఱు దోష మొప్పుకొనిరి. కాని తాము త్రాగితిమనియు, తమానుకొరకట్టు చేసితిమనియు చెప్పుకొనిరి.

క్రెడిటు బ్యాంకు కేసు.

బొంబయి జూలై 4.— బొంబయి హైకోర్టు మాడ క్రిమినలు సెషన్సు నేడు ప్రారంభమయినది. న్యాయమూర్తి హేవర్డ్యు గారధ్యక్షత వహించిరి. క్రెడిటుబ్యాంకుకు నాకరుగ నుండిన జాఫరు జూబు అనునతడు ఒక విషయములో 57,064 రూపాయలకును రెండవదానిలో 16,000 రూపాయలకును సంబంధించిన విశ్వాసపూతకము చేసినందునకై విచారంపవలసిన కేసు మొదటిది. జాఫరు, మిస్త్రి అనువారిద్దరు లాభనష్టముల పత్రికలో సరియైన లెక్కలుకనుపరచక, నిండువలన బ్యాంకు డైరెక్టరులు భాగస్వాములకు లాభముపంచి పెట్టునట్లు చేసినందున రెండవ కేసులో వీరిద్దరిమీద నేర మారోపింపబడినది. కెంపు గారును, మోడిగారును జాఫరుపక్షమునను, ఎఫ్ ఎస్. తల్యారు ఖానుగారు మిస్త్రి పక్షమునను, ఆద్యోకేటు జనరలు జార్జిగారు దొరతనము పక్షమునను న్యాయవాదులుగ వచ్చియుండిరి. మిస్త్రి పేరు విలిచినప్పుడు బోనులో కనుపడనందున కోర్టులో కొంత సందోభము కలిగెను. మిస్త్రి 1914 వ సంవత్సరము మార్చి 18 వ తేదీని జామీను మీద విడుదల చేయబడెను. అంతట వీరిపక్షపు న్యాయవాది తల్యారుఖాను గారు లేచి సెషన్సువిచారణ 11-20 గంటలకు ప్రారంభ మగునని మిస్త్రి పారపాటు పడెనని కోర్టువారికి తెలియజెప్పెను. వీరిని తీసికొనివచ్చుటకై బండి యొకటి పంపబడెను. జ్యూరీ యేర్పాటు కాబడినవెనుక కేసుపిలుచుటకు వీరుకోరిరి. బ్యాంకింగు వ్యవహారములకు సంబంధించిన ముఖ్యాంశము లనేకములు గమనించవలసి యుండుటచేతను, కేసులో దాఖలు కాబడిన దస్తావేజులలోని విషయములను తెలిసికొనుటకు ప్రత్యేకము జ్ఞానవనర మగుటచేతను, ప్రత్యేకపు జ్యూరీనేర్పాటు చేసి క్రెడిటు బ్యాంకు కేసును విచారించుటకై జార్జిగారు కోరిరి. ఈలోపుగ మిస్త్రికోర్టుకు వచ్చెను. జాఫరును, తానును దోషులము కామని చెప్పకొని విచారించబడుటకు కోరిరి. సోమవారము ప్రత్యేకపు జ్యూరీ సహాయమువలన వీరికేసులు విచారంపబడుటకు న్యాయమూర్తి యుత్తరువు చేసెను.

ఇండియను స్పీసీ బ్యాంకు

బొంబాయి జూలై 8.—ఇండియన్ స్పీసీ బ్యాంకు దివాలా ఎత్తినది. దీనిఅప్పులు దీర్చుటకు, రాయలసిన డబ్బును రాబట్టుటకును, బొంబాయి అడ్మినిస్ట్రేటరు జనరలుగు కాండర్పుగారు నియమించ బడిరి. ఈ బ్యాంకు లెక్కలన్ని అసంపూర్తిగాను, చిక్కులగాను యుండెను. కాండర్పుగారు సమర్థులగు థై శంకరు నానాభాయి, యను సాలిసిటరుగారి సహాయము వలన లెక్కలను చక్కపరచినారు. డైరెక్టరుల అశ్రద్ధవలన బ్యాంకుకు ఒకకోటి 60 లక్షలరూపాయలు నష్టమైనట్లు లెక్కలవలన తేలినది. డైరెక్టరులపై ఈ మొత్తమునకు దావాతెచ్చుటకు యిప్పుడు వీలుకలిగినది. మొత్తముమీద కోటి 80 లక్షల నష్టముగలిగినట్లు తేలినది. ఇంకను లెక్కలు సరిజూడవలసి యున్నది. చిక్కులెక్కలను చక్కపరచుటకును, బాగసంధి లెవకో, కంట్రీబ్యూటరు లెవకో అప్పులు తీసికొన్న వారెవరాయను విషయమును తేల్చుటకును, కాండర్పుగారు చాలమంది గుమాస్తాలను నియమించిరి. కొన్ని భాగములు యింకొకరి మార్చివేసినట్లును, అందుకు డైరెక్టరులు అంగీకరించినట్లును, పుస్తకములో అగుపడుచున్నది. కొన్ని ట్రాన్సుఫర్లను డైరెక్టరులు అంగీకరింపలేదు. వీటివిషయమై లెక్కలు తేల్చుటకు కాండర్పుగారికి చాల గజిబిజిగనుండెను. భాగములను ట్రాన్సుఫరు చేసికొనే వారికి ఏమైనభాధ్యత గలదాయను విషయమును కోర్టువారే పరిష్కరింపవలయును. గందర గోళముగనున్న లెక్కల పుష్టకములనుండి కొన్ని వేలమంది భాగస్థుల యొక్కయు, కంట్రీబ్యూటరుల యొక్కయు జాబితాలు, ఏ. వీ. యనుపేర్తో తయారు చేయబడినవి. ఏ. వీ. జాబితాలలో నున్న వారందరికిగాని, వారిలో చాలమందికిగాని విడివిడిగా నోటీసులు జారీచేయింపవలయును ఒక్కొక్కరిని విచారించి, వారి వ్యవహారములను కాండర్పుగారు పరిష్కరింపవలయును

మొయిల్సుమరు కనుపడకుండుట
కరాచీ జూలై 6.—తుక్రవారి ముదయము గం 10 50 నిమిషములకు బొంబయిలో బయలుదేరిన గ్వారకయసు స్టీమరు కనుపడనందునకై ఇక్కడ ఆందోళనము కలుగుచున్నది. ఇదిశనివారము రాత్రి 10 గంటలకు కరాచీ చేరవలసి యుండెను. మామూలుగ సెక్కుడి ప్రయాణము 26 గంటలకంటె నెక్కువపట్టదు. కాని 'ద్యారక' 72 గంటలనుండి ప్రయాణము చేయుచుండెను. తీగలేని సమాచారములను పంపుయంత్ర సామగ్రి దీనిమీదలేదు. ఇందువలన ఒకవేళ కరాచీకి గాని బొంబయికిగాని సమీపమున నుండినను సంగతి సందర్భములను ఓడ యధికారులు తెలియజేయుట వీలులేదు కడచిన రాత్రి 'ద్యారక' ను వెదుకుటకై బ్రిటిషిండియా కంపెనీ థారోక స్టీమరును పంపించిరి. కరాచీకవతల సముద్రముల్లకల్లో లముగనున్నది. కడచిన 24 గంటలనుండి మంచు కప్పకొని దారి కనుపించుటలేదు.

తరువాతి సమాచారము

కరాచీ జూలై 6.— 'ద్యారక' అనుస్టీమరు మక్కానువిరిగి కనుపడుచున్నదని ఇప్పుడే వచ్చిన సమాచారమువలన తెలియుచున్నది.

మక్కాయాత్ర.

సిహా జూలై 8.—హజీ యాత్రవిషయమై బొంబయి దొరతనమువారు చేసిన నిశ్చయాలను ఇండియా ప్రభుత్వము వారు స్థానిక ప్రభుత్వములకు పంపించిరి. దీనివిషయమై తమ తమ యభిప్రాయములను వెంటనే తెలియజేయుటకు కోరిరి వీనిననుసరించి రాబోవు హజీయాత్రసందర్భములో కలయినన్నియేర్పాటులు తత్పరము చేయబడును ప్రతి రాజధాని యొక్క హెడ్డు క్వార్టర్సులో హజీ యాత్రకులకు సంబంధించిన సంఘములను తక్కిన ముఖ్యపట్టణములలో నుపసంఘములను యేర్పాటుచేయవలయునని బొంబయి దొరతనమువారి యభిప్రాయము. ఈయేర్పాటు శిక్షుముగ జరుగవలెనని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నొక్కి చెప్పుచున్నారు. ఇవి వ్యవహార కార్యదర్శిగారి యనుమతి వడయవలయును. (1) వెద్ద రాజధానులలోని కమిటీల కార్యదర్శులకు ఇండియా ప్రభుత్వము వారి ఆదాయమునుండి కొంతతీసివచ్చుట (2) అధమమంత సామ్యుకు తక్కువగాకుండ మసామ్యుదీయులు చందావేసిన యెడల యాత్రనుండి తిరిగివచ్చువారి కుపయోగపడునట్లు స్థాపించుటకు నూచించిన నిధితై ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ఆదాయమునుండి లక్షరూపాయల నిచ్చుట. యాత్రకుల నెక్కించుకొను ఓడలకు సంబంధించిన ఆర్డరు, యాత్రకుల రక్షణకు సంబంధించిన ఆర్డరు సవరించుటకు కూడ ఇండియా దొరతనమువారు యోచించుచున్నారు.

కాలమానము.

సిహా జూలై 5.—ఉత్తర హిందూ స్థానములో వాయుభారమందు కలిగినమార్పువలన సంయుక్తరాష్ట్రముల యొక్క తూర్పుభాగమునందును, మధ్యరాష్ట్రములోను కొంత గొప్పవర్షము పడినది. ఈమార్పు నేటి యదయము గోపాలపురమునకు సమీపముననుండి తగ్గిపోవుచున్నది. పంజాబులో నుష్టము తగ్గియుండెను. తక్కినవోట్ల యింపుమించుగ పరిమాణ స్థితియందున్నది. లోయరుబర్మా, అస్సాము, బంగాళము, చోటానాగపురము, బీహారము, తూర్పుసంయుక్తరాష్ట్రములు, తూర్పుపంజాబు, మధ్యహిందూదేశము, సంయుక్తరాష్ట్రముల పడమటను, మైసూరు, చెన్నపురి దక్కనులలోను సర్వత్ర వర్షించినది. అప్పురుబర్మా, బిరిస్సా, కాశ్మీరము, బెలాచీ స్థానము బొంబయిదక్కనులలో కొన్ని జల్లులు పడెను. నూచన:—హిందూదేశముయొక్క ఈశాన్యభాగమున వర్షము తగ్గును.

సవరణ:— శనివారమునాటి పత్రికలో "ఆంధ్రుల కొక ఆంగ్లదినపత్రిక" యనువాగము గుంటూరు మండలము నందలి యొక న్యాయవాది గారి యొద్దనుండి వచ్చినది ఆవాగ సముక్రింద సీసంగతి నూచింపనందునకు చింతిలుచున్నాము.

నర్సాపురము పైలరు హైస్కూలు కార్యనిర్వాహక సభవారి విజాపనము నేటిపత్రికయందు పూర్తిగావింపబడినది. ధారాళముగా ఆంధ్రమహాజనులెల్లరు కమిటీవారికి సహాయముచేసి విద్యాప్రచారమునకు దోడ్పడెదరని నమ్ముచున్నారము.

గవర్నరుగారి పర్యటనము.

గవర్నరుగారి పర్యటనము.

గుల్టి జూలై 4:— సునతవహించిన శ్రీ వెంట్లాండు ప్రభువుగారు మనలో సత్తా వుండి లోకలోభండు వైద్య శాలను జూచుటకై పోయిరి. అచ్చట, తాలూకాబోర్డు క్రెసి డెంటు శేషచార్యులు గారును, మెడికల్ ఆఫీసురుగారును శ్రీ వారికి స్వాగతమొసగి, భవనమంతయు జూపిరి. ఈ సమయ మున ముగ్గురు రోగులుమాత్రమే యుండిరి. సర్ ధామస్ మనురోగారి కీర్తి నీమందిరము స్మరణకు దెచ్చుచుండినందు నకు శ్రీవారు సంతసించుచు విజిటర్లుబుక్కులో వ్రాసిరి. పిమ్మట వైద్యశాలనుండి వీరందఱు లండను మిషను బంగళాకు పోయిరి.

దర్శనమిచ్చుట.

ప్రాద్దన ప్రాతకాల ఫలహార మగుటతోడనే ఆనర టిలు రావుబహద్దరు కేశవశిల్ప, జి. లక్ష్మణశిల్పి ఎమ్. హంపయ్య, రివరెండు ఎఫ్. జి. మార్లరుగార్లు మున్నగువారికి దర్శన మొసగిరి.

విద్యావిషయక సభ.

తరువాత, ఆనంతపురము, బల్లారి మండలము లందలి విద్యాశాఖీ యోద్యోగస్థులతో, గూడిన సభయొకటి జరగినది. ఈ సమయమున పాఠశాలల ఇనస్పెక్టరు హాబ్ డే, ఆసిస్టెంటు ఇనస్పెక్టరు ఎస్. ఎల్. నేంకటరామయ్య, ఎస్. వి. మెలగిరి రావుగార్లును నుండిరి.

బజారును చూచుట.

కలెక్టరుగారు నూపరింజెండుంటుగారు మున్నగువారు వెంటనుండ గవర్నరుగారు బజారులో మధ్యమధ్య వైద్యులను రాకారములు నిర్మింపబడినవి. తోరణములు గట్టబడినవి. మార్గ మున కిరుప్కుల జనులు క్రిక్కిరిసి నిలువ బడిరి. ప్రాతగోరీల దొడ్డికి దగ్గరగా, కల్లూక్తురు మొయిడ్లక్ సాహెబుగారు వైద్యపండిరి వేయించి, శ్రీవారికిని వారిపరివారమునకును స్వాగత మొసగిరి.

సమాధుల దొడ్డి.

జూలై 1827 సంవత్సరమున, సర్ థామస్ మనురో గారు పత్తికొండలో చనిపోయినట్లొక ఫలకమిచ్చట గలదు. బల్లారికి 15 సంవత్సరములు పనిచేసి 1838 సం॥న ఆనంతపురము నందు చనిపోయిన ప్రాన్సిస్సు విలియమ్ రాబర్టుక్ గారి భావశాధమురి నిర్మింపబడిన యొక స్మరణ చిహ్నముకూడ గలదు. ఇంకను నితర ప్రముఖుల సమాధులుకూడ విచ్చట మన్నవి.

ఎవ్వర్లు మెమోరియల్ హాలు.

సమాధుల దొడ్డిని దర్శించిన పిమ్మట, గవర్నరుగారు ఎవ్వర్లు మెమోరియల్ హాలునకు జనిరి. ఆహ్లాదీ కల్లూక్తురు తిరుమలప్పగారు బీదల కన్నదానము చేయుచునుండగా దారిలోచూచి సంతోషపడెడిది. చెన్నా రెడ్డి గారు వికలాంగులకు న ప్ర్రము లాసగిరి. పురము నందలి గొప్పవారనేకు లిచ్చట సమావేశమై శ్రీవారికి ను నిర్మించుచుండిరి. వీరు వచ్చుటతోడనే సభ్యులందఱు కర తాళధ్వనులు సల్పి తమయానందమును వెల్లడించిరి. తరువాత కేశవశిల్పగారు గవర్నరుగారి మెడలో పూలహారమువేసిరి. ఈహాలులో చిన్న వార్తాపతన ముండిరముకూడ గలదు.

లండను మిషన్ పాఠశాల.

ఇచ్చటనుండి గవర్నరుగారు తిరిగి బజారువీధిగుండ మోటారుబండిలో లండను మిషన్ యున్న పాఠశాలకు జనిరి. అక్కడ రివరెండు ఎఫ్. ఎల్. మార్లరుగారును, హాబ్ డే గారును, సముచితరీతిని శ్రీవారికి స్వాగతమొసగి లోనికిడిసి కొనిపోయిరి. మూడవపాఠము విద్యార్థులకొండలు స్వాగత పూర్వకముగ సంస్కృతపు శ్లోకములు చదివిరి. పాఠశాల యందలి క్లాసులన్నీటిని జూచి చాలసంతోషించిరి.

ఈపాఠశాల స్థాపింపబడి యిప్పటికి నలుబదియేండ్లయి నది. 1898 సం॥మున నాల్గవపాఠము స్థాపింపబడి 1901 సం॥లో మొట్టమొదట మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్షకు విద్యార్థులు పంపిరి. ఈ పాఠశాలయం దిప్పుడు 353 మంది విద్యార్థులుగలరు.

ఇతర పాఠశాలలు.

ఈపాఠశాల యవరణమునందే యున్న లండను మిష ను క్రైస్టియనింగు పాఠశాలను, లండను మిషను బోర్డింగు స్కూలును శ్రీవారు దర్శించిరి. క్రైస్టియనింగు పాఠశాల మొట్టమొదట 1901 సం॥ వ స్థాపింపబడినది. 1903 వఱకు ప్రయిమరీ యుపాధ్యాయులకు శిక్ష గణపబడుచుండెను. తరు వాత జనవరి 1914 సం॥ లో లోయరు సెకండరీ క్రేడునకు

వృద్ధిచేయబడినది ప్రస్తుతము 18 మంది యుపాధ్యాయులు శిక్షను గణించుచున్నారు. వీరిలో చాలమంది పంచములు ముగ్గురు బ్రాహ్మణులును గలరు. బోర్డింగు పాఠశాలలో ఏడుక్లాసుల వఱకు పాఠములు చెప్పబడుదురు. ఇచ్చట బీదలకయి స్తవపాలుకు అన్నము బట్టలులిచ్చి భగ్యముగా చదువు చెప్పచున్నారు. 120మంది చాలురుగలరు. ఇచ్చట వీరు నాలుకేండ్లు విద్యనభ్యసించి రెండుసంవత్సరము లు ఆధ్యాత్మికకడ్యలో శిక్షను బొందెదరు. తరువాత, పల్లెటూర్ల పంతుళ్లుగ నియమింపబడుదురు. ఈపాఠశాల కకు చున్న ఖర్చునిమిత్తమై దొరతనమువారు కడచిన ఆరేండ్లనుండియు, సంవత్సరమునకు 1850 రూపాయల నిచ్చుచున్నారు. ఈ పాఠశాలలోని చాలురుచేసిన డ్రెల్లును గవర్నరుగారు చూచి చాలమెచ్చుకొనిరి.

కొటను చూచుట.

నాల్గవతేదీ ప్రాద్దన శ్రీవారు గుల్టికొటను దర్శించిరి. ఈకొట డి. పి. డబ్లియు వారిచేమంచి క్లితిలో నుంచబడియు న్నది. ఇచ్చటనే మురారిరావు హైదరాబీ టిప్పలతోయుద్ధము చేసినాడు. సముద్రమట్టమున కింక 2105 అడుగుల యెత్తునన్నది. ఇప్పటికిని నైనికల నివాసమండిములు, జలాశయములు, చీకటికొట్లు, మురారిరావుగారు కూరుచుండు స్థలము తాలింభానాలునున్నవి. గవర్నరుగారును వారి పరి వారమును నిచ్చటనే సాయంకాలము తేనీర్లుబుచ్చుకొనిరి.

బల్లారి చేరుట.

బల్లారి జూలై 5:— సునతవహించిన చెన్నపురి గవర్నరు వెంట్లాండు ప్రభువుగారు నిన్నటిదినము సాయంకాలము సుమారు 7 39 ఘంటలకు బల్లారిరైల్వే స్టేషన్ చేరిరి. స్టేషన్ ప్లాటుఫారంమీద పోలీసు నూపరింజెండుంటు వారును, శిల్లా కలెక్టరువారును తప్ప నితరులెవ్వరునుండలేదు. బండిదిగిన తోడనే సిద్ధముగానన్న మోటారుబండినెక్కి తమ విడిది గృహ మగు కలెక్టరువారి బంగళాకు పోయిరి.

తొలి పాడవునను శ్రీవారిని దర్శించుకొనుటకు జనులు సుమారు 6 గంటలనుండి ముగియుండిరి. కలెక్టరు ఆశీసు తాలూకా కచేరీల దగ్గర జనులముత్తడి విశేషముగా నుండెను. వీరినందఱిని సబ్ యిక్ సెక్రటరుగారుగొ త్రొక్కి నారా యణరెడ్డిగారు తగిన బహుమతిలొనుంచి యుండిరి.

గౌర్నరువారు వెల్లిపోయిన తరువాత సుమారు 15 నిమిషములవఱకు, కొందఱు తమహస్తవిారక యింకను శ్రీ వారు వచ్చెదరని వేచియుండిరి. రిజర్వుపోలీసు యిక్ సెక్రటరు గారు వచ్చి, గౌర్నరుగారు అప్పుడే మోటారుబండిలో పోవుట చూడలేదా యనియు, నిక అందఱు తమతమ యిండ్లకు పోవచ్చుననియు నెలవిచ్చిరి. తరువాత ప్రేక్షకులందఱును తమతమ బసలకు పోయిరి. ఈరోజు ఆదివారము గనుకయేలాటి చర్యలును జరుగుట లేదు.

చాలగంగాధర తిలకు.

ఆయనకారాగార వాసము.

జూను 28 తేదీ మహమ్మదీ ప్రతిక తిలకుగారి గృహగమ నము గూర్చి యిట్లు వ్రాయు చున్నవి:—

శ్రీయుత చాలగంగాధర తిలకుగారు సుమారు ఆరు సంవత్సరముల కారాగృహవాసము పూర్తియై తిరిగి తమగృహ మునకు విచ్చేసిరి. వారు 1908 జూను 22 వ తేదీని పూనా నుండి బయలుదేరి బొంబాయిలో 24 వ తేదీని ఆరెన్సు చేయ బడిరి. వారివిడుదలకై చేయబడిన క్లెయిరు దరఖాస్తులు కూడ సంగీకరింప బడనందున అప్పటి నుండియు గారాగృహమును విడువనేలేదు. కలరా కాలమునందు చెండునెలలు తప్పుమిగిలిన సుమారు ఆఱు సంవత్సరములును వారు మాండలేలోనే గడపిరి. ఇంతకాల పరిమాణము నొక్కస్థలముననే విడువకుండగ తిలకుగా రెప్పుడును గడపియుండలేదు. ఆరెన్సుకు పూర్వము దేశీయులలో నీయనకుగల స్వేచ్ఛకును తరువాత వాలుసంవత్సరములొక చిన్నగదిలోని నిర్బంధమునకును గలభేదమును చదువు నొకొంచుకొన గలరు. శిక్ష ననుభవించు చున్న యొక వంటవాడు తప్పకురి యెవ్వరు నీయనతో మాట్లాడువారు కూడలేకుండిరి. చదువుకొనుట కిచ్చిన పుస్తకములుకూడ లేకున్న నీయన యెంర వేదననొంది యుండుననియు కలచిన దేహము కంపమొందును. స్వయముగాను నుద్బంధముల గలించిన తిలకు గారు గ్రంథముల వలని మహాకోప యోగములనుగూర్చి వ్రాయబడిన దోత్రవచనముల చదివియుందురు. కానిగ్రంథము లెట్లు ఏకాంత బంధువులగునదియు, మాళ సమయమునండ్లెలు మిత్రము లగునదియు, వాకప్పుడే పూర్తిగా తెలిసి యుండును. అట్టి

పుస్తకముల నిచ్చుట దొరతనమువారాయాశ కనబడిన కని కిరములలోనెల్ల గొప్పది

1881 లోని ప్రజను శిక్షకాల గుగు 101 దినములను తిలకు ఆరెన్సు గారితో కలిసి క్లిష్టముచేయబడుచున్నది. రెండవ దశగు 1897-98 లోని 18 నెలలును కనకక్షి యగుట వలన చాలనీరసింపిరి. కాని యామావళతీ కష్టకాగ్య ముక్కురలేదు. కొంచెము మంచియాహారము కూడ నీయబడుచు వచ్చెను. అయినను 52 సంవత్సరములు తమ మనస్సాక్షికి తృప్తి కిరముగ గడపిన తిలకుగారికి 6 సంవత్సరముల శిక్షవిధించుట కన్న కష్టము మరేయొకలదు? శిక్షించునపుడు జన్మించే వారు గారు మీ ప్రేమ కాన్నదమగు దేశముయొక్క ప్రేమముకొరకు మీరు కొంత స్వల్పకాలమువరకు ప్రవాసికులు కావలయును' అని తిలకుగారితోననిరి. మహాకాల మనవధికము కవున నెంతటికాలమునైన నభిండకాలమును బట్టి 'స్వల్ప' మనియే చెప్పవచ్చును కాని 52 సంవత్సరమునవారికి అట్లు సంవత్సరములు ప్రవాసక్షయము నది పరిహారముకాదు. దేవారుగారు విధించిన ద్వీపాంతవాస శిక్షప్రకారము తిలకుగా గండమాను దీవులకు బంపియుండుట కనకక్షి ననుభవించి యుండవలయును. తరువాత చాలకష్టముమీద నిది సామాగ్య శిక్షగా మార్పబడెను. కాని తరువాత నీయనకు కల్గిన యేకాంత వాస శిక్ష కన్న నీక కనకక్షి యే కొంత మేలుగ తోచెను. సుక సారి ని జముగా తమ్ము నండమాను దీవులకు మార్పునని సాధ్యించుచు దొరతనము వారికి తిలకుగారు దరఖాస్తునుగూడ వెల్లుకొనినట్లు మారుతెలియును. సర్వకాలమిత్రములగు గ్రంథములు మార్తముతయొద్దనుండుటచే తిలకుగారు మౌనీకముగ బుద్ధిదమ సంకల్పి, ఆర్యయోధులతో సత్సంభాషణమునకు యాత్రసల్పి పవిత్రవేదలనై వైదిక యజ్ఞములఁ దిలకించి, రక్తపాతమున కాలవాలమగు కరుణేత్రమునందలి కరుణాండవుల యసంఖ్యాక నైనికల యస్త్రప్రసారములు విలకించి, కృష్ణానుల గీతామృతసారమును శ్రావిత, మానసిక ప్రత్యక్షమున కొంతకాలము సౌఖ్యము నుభవించి యుండవచ్చును. కాని తిన్నగా తిరుగుటకు బోలుచాలక కంటవానికన్న భావ మధికముగల సంభాషకులైన లేక నేనారి యుండు వారిక సౌఖ్యభావమెట్లు కలుగుచును?

దొరతనమువారు తిలకుగారి కి యాకేంద్రలో నొకా నొకప్పుడు మోటారుబండి, ప్రత్యేకపుట్రలు, ప్రత్యేకపుట్టెను రును నిచ్చియుండినందున తిలకుగారు దేవేంద్రనైవేద్యము నుభవించి యుండనోపునని కొందరు తలచుచున్నారు. కాని, వానిని దొరతనమువారు తిలకుగారి పౌఖ్యమునకై యాయలేదు. తిలకుగారి రాకపోకలను సహస్రముగా నుంచుటకై దొరతనమువారికి వానియవసరమునచ్చినది. బల్లె తిలకుగారిని బొంబాయినుండి 1908 యందు రంగూనావకు పీసిగొని పోవునపుడు 'హాస్టింజ్' అను వావిక సంఘిని ప్రత్యేకముగా నాయనకే యేర్పజచినను నాయయన్నంకనకు పడవ యగు గున తిరుగుబాటు వారికులకై యుద్దేశపబడి, గాలితేక డొపిరి గలుపని యొకకొట్టునమాత్ర ముండుట సాయంగాలము కొంతనేపు పోలీసువారిచే వైకితీసిగొని కాదుచుండిరి. ఇది తప్ప తిలకుగారికై ప్రత్యేకపుట్టెల వేసిరి గవర్నరు మంు వారు చేయలేదు. పూర్వము ప్రాంసుదేశ సింహాసనక్రంపి తుడగు నెపోలియను చక్రవర్తి వెంటు హెగ్గిలాలో కాంగ్ర ప్రభుత్వమువారిచే వైదీగానుంచబడినప్ప ముగ్గునీయుని భోజనపు ఖర్చుల విషయమై తగవునరిగినది యొక మాంగ్లొయజీవిత కర్త వ్రాసెను. అట్టివో వారమున కొకసారి చేయింపుకొనుచే రకర్మకు తిలకుగారు స్వీయధనము నిచ్చుకొకలనినను నేను ముట్లాడకూడదు. తిలకుగారికై కన్ను మెండునాట వేసిన ఖర్చు మనకక్కరలేదు. ఆయన కికాంతవాడను. సిద్ధించి లోక వార్తల దెలియనియక యుండుట చింతనీయును. ముగ్రాలయ శాసనము చదువుట కీయన కివాక మిచ్చింపుచు దొరతనము వారికి కష్టముతోచినది. తిరువాత క్రైలుమొక్క అనుచు విదానే వేదవే మహారాష్ట్ర ప్రతికల గంగాధరయ్యగ సంకెరెల్లూరుగారికి పంపి కానిని నిర్బంధ కలహో యుత్తమును దొరతనమువారు పోనియక యణచినేసిరి.

సమాన స్థితిగల యంశములతో తమ వారిని పోల్చుకొనుట మనవ్య స్వభావమైయున్నది. బల్లెంగు గృహగృహము కొక కాంక్షానము చేసిన దేనియల్ దేవతలును ముక్కు దేవతలును కొన్ని విషయములయందు తిలకు శివయెనును పోలియున్నది. ఆంధోళనమునకై ప్రాసిస్యోగచేయుట వీరి సంప్రదాయ శిక్ష విధింపబడినప్పుడు శిక్షాంశుగాని శిక్షాభివృద్ధి నాదరింపబడుచుండెను. దేవతలు శిక్షాంశులు మును ఆతని నివాసమునకు శిక్షలని

జైలును స్వయముగా నేలుకొనిరి అందునను అన్నిగడల కన్నును తిమిమగదాని యందే యాతని నంచ నడిసెందునను జైలుఅధికారి యొక్క "వాస్తా"ను మాడ జైలులోనే యున్నది గనుక జైలుయ లేకకొట్టి యాభాగమును దొరతన మువారు ఒక కాలెగారి కొప్పించిరి అది యాహారమును బయటపండి తెచ్చుకొని గొప్పిరి స్నేహితు లెచ్చబహుమాన వస్తువుల స్వీకరించు నిచ్చి ఆతిథ్యములు ఒరుగు చుండెడివి మనుషులలో నాడుకొను చుండెడివాడు జైలునందయే ఒక వార్తాప్రతికను నిర్వహించు చుండెన ఒక అడజనహాళో నియమలతనికి కలయాపన మొనరించెడివి.

దీనివలన కొందఱు ఖైదీలకు స్వాతంత్ర్యములను గోలుపోవుటలో తుగా భావించె బతుకుచున్నదనియు, దీనికితోడు ఏ కాం వాసాదిభాగల యజనముండదనియు, తేలుచున్నది ఎట్లను లిలకుగారు మనల స్వాతంత్ర్యమునంది జనులందఱిచే నజిన దింపబడిరి. మనల నీయని యాలోగ్యము బలపడి తమ జవితకాలమంతయు నీయన కృషిచేసి రాజకీయ వాఙ్మయ విషయములందింకను శ్రీ చాలగంగాధర తిలకుగారు వ్యాసం గము చేయగలరని కోరుచున్నాము. ఈమారిన నన్ని చేతము లన్నియు కొంతకాలము నకు అయినను క్రొత్తగానుండును కాని మేధావులు స్థితిగతులందమ కనుకూలముగా, జేసికొన గలరు ఇది లిలకుగారి విషయమునగుడ వర్తించుగాక.

వృత్తాంత లేఖలు

[మా విలేఖకులవద్దనుండి]

రాజాం వార్తలు.

రాజాం జూలై 2:—హోదవరం తాలూకా రాజాంలో ముగ్గుర ఆప్తుడు అనుకోరి యింటిలో నీమధ్య బందిపోటు వేసి సుమారు 350 తులముల బంగారము, దోమకొని పోయి వారని తెలిసినది. ఈ మధ్య నొక రోజున రాత్రి ఏడెనిమిది గంటలకే నలుబియ్యములు తొడుగుకొని తలకు బొటెలువెలు కొని మొగమునకు కాళ్ళకు నల్లరంగు వేసుకొని కాగడాల కొదవ ఎల్లక్కరినీటి లాంతర్లతోడను రాజవీధిని బయలుదేరి ముగ్గుర ఆప్తుడు ఇల్లెక్కడ ఆరి పురజనులను అడుగుచు చెప్ప నివారకు దండించి యెల్లున్న తావు కనుగొని యింట్లో ప్రవేశించి 350 తులములు బంగారమును కొంతవెండిని దొంగిలించుకొని పురజనుల చూచుచుండగా కాగడాలతో చాలదూరమువరకు వెళ్ళి నాటి. పురజనులు వెంటనే కొంతదూరము వరకు వెళ్ళగా వారిని గొట్టతో కొట్టివారనియు తెలిసినది. పోలీసువారంత ప్రయత్నము చేసినను దొరకలేదు. ఇంకను ప్రయత్నముచేయు చున్నట్లు తెలియుచున్నది.

అద్దంకి వార్తలు.

అద్దంకి జూలై 3:—మాగ్రామము వంగోలు తాలూకాలో నొక డివిజనునకు ముఖ్యస్థానమై ఒంగోలునకు 22 మైళ్ళ దూరమున నున్నది. ఈ గ్రామమునందు డిప్యూటీ తహశీలు దాద, సబు రిజిస్ట్రారు ఆఫీసులును యూనియన్ పంచాయితీ యు లాంఛం ఒకటి ఉన్నది. రెండు పాఠశాలలును నున్నవి. వైద్యుల పాఠశాలలో నొకటి బాల్యుడమరియొకటి హిందీకలది. చాలాకు ప్రైవేటురకంపై ఎక్కువవిద్యగలుగబడదు. లోయరు వెనకందోపాఠశాల అవసరమని ప్రజలు బోధువారిని కోరు చున్నారు.

వైరులు.

ఈ ప్రాంతముల పంటలు పెట్టపంటలు, వైరులు వాస్తా ధారములు గనుక పంటలుయిక. లేకపోవుటయును కలదు.

క్రొత్త స్థానములు.

మాగ్రామమునకు వంగోలునుండి తంతిచేయబడుచున్నది. ఇప్పుడు సుబాస్ట్రు ఆఫీసుకు తంతి ఆఫీసు పెట్టినప్పుడు జనసౌఖ్యము పెంచును. భవనాగ్రహార్య తయారు అవుచు న్నది చెరువులవైకి కాలనలు తీయబడుచున్నది ప్రస్తుతము 1000, యకరములు సాగుబడి యవునని చెప్పచున్నారు.

విగ్రహము దొరకుట

అద్దంకి గ్రామము దేవాలయములను ప్రసిద్ధి కాకాణిపా లెంలో గుండ్ల రామస్వామివారియాలయ ఆవరణములో లైవులముడగా ఒ- దిగ్యవైన సుందరవిగ్రహము దొరకన దీనియందు చేయ దిన ఎల్లకొశ్యము చూచితిరవలెనేగాని వ్రాయ లదికాదు కలకాలజనలు వచ్చిచూచి వెళ్ళుచు న్నారు ప్రతిపక్షములకు ఆలయను కట్టించుటకు ప్రయత్న ములు జరుగుచున్నవి

పశువులు

ఈమట్టుపట్టగ్రామాదులయందలి మంచినీరువులు అన్ని యు వంగోలు సంతములమున విదేశములకేగినవి. ఇంతట వైన వంగోలునంత ఆపుదురని ప్రార్థించుచున్నాము.

రయలు ఆవశ్యకత

ఒంగోలు నుండి సంతిమావులూరున కీ గ్రామము మీదు గారయలువేయ ఒడిన వక్రకవ్యాపారము లక్ష్మప్రయాణము నకు సులభముకల్గును గుంటూరునుండి లింకవారిశీర్కాగమును చేసికో లేదో నేయదు ఎటుచూచినను మాకు రయలు 20 లేక 30 మైళ్ళదూరమున నున్నది. ఈవిషయమై జిల్లా బోర్డువారికి నిజే దింపబడినది.

జూ బు లు.

I

గుంటూరు జలసూర్యకిరణ చికిత్సశాల.

అయ్య.

చింతపల్లి దొరసానిగారి బంధువు చావఅప్పయ్య అనే కమ్మవారు సుమారు 35 సంవత్సరముల వయస్సు కలవారు. ఈ నెల 19 తేది రాత్రి భోజనము చేసికొనియాయనోటకు వెళ్ళుచుండగా కర్పముపల్ల కలువబడి పుష్పహతశ్చి పడిపోయెను. అంతట నీయనను జలసూర్యకిరణ చికిత్సశాలకు తీసికొని పోవు నప్పుటికి శవాకారమువలె నుండెను. సదరు చికిత్సశాలలో మొదటినుంచి బహుశ్రద్ధతో జనోపయోగము కొరకు పనిచేయుచు కార్యదర్శిగానున్న బొల్లాప్రగడ సుందర గోపాల రావుగారు పాముకాటుచే బాధపడుచున్న అప్పయ్యకు రెండు ఆవిరిస్పాన్సులు చేయించిన పిదప ముఖమున నూర్యకిరణ ప్రసారోదకము చల్లినపిదట తెలి వి గ లి గ కం డు తరచిచూచి పొట్టులు చేతితో చేయదొడగెనుగాని మూలాడ లేకపోయెను. వెంటనే ఆరోగిని తొట్టిలో మార్పుండ బెట్టి లింగస్నానము 15 నిమిషములు చేయుచుచుండగా 5 నిమిష ములకెయాయిల్లు యెక్కుడిది నేనయిచ్చట కేటవచ్చిననీ అ ద్భుతము పడసాగెను. అటుపిమ్మట క్షయముతిరిగి బాధించుకుండు లాగున రావుల గోపాలకృష్ణయ్యగారి సలహాపై 10 నిమిష ములు ఆవిరిస్పాన్సును, వెంటనే 10 నిమిషములు కటిస్నానము చేయించి రోగిని బాగుగా గాలితగుట్ట ప్రదేశముందు గవాక్ష ములు పూర్తిగా తెరచి తలమీద ముఖముమీద తప్ప శరీరము నకు యావత్తు జలుబుచేయకుండు లాగున బట్టలు కప్పి పరుండ బెట్టిరి. రాత్రి అంతయు పూర్తిగా నిదురపోయెను. తెల్లవారి లేచు సరికి పాము కొరలుతగ్గిలిన ప్రదేశమున మాత్రము కొంచె ము తిమ్మిరియున్నదని చెప్పి యింటికి పోయెను. దరిమిల్లా రో గి చక్కగా ఆరోగ్యముగా తిరుగుచున్నాడు. సమయములో నిట్టి చికిత్సలు చేయుటలన పాము కాటుకలని గలుగభోవు మరణములనాది తప్పించుకొనవచ్చును. గుంటూరు.

వం॥ సూర్యనారాయణరావు.

II

ఆంధ్రులు - కాగ్రెసు.

అయ్య.

ఈ వై కిర్లి క్రింద తమగృహికులలో ఈమధ్య ప్రచురిం పబడుచూ వచ్చిన బాబులను చూచితిని రాభోవు కాంగ్రెసు కమిటీలో ఆంధ్రులేరును నియమింపబడక పోయిగనియు అర నలు చూచిన ఈ ఉపేక్ష ఆంధ్రులకువారు జేసిన అగౌరవమని యు అట్టి అగౌరవమునకు ప్రతీకారముగ ప్రోటెస్టు మీటింగు లను ఆంధ్రదేశమునందంతటను ముఖ్యముగ పెద్ద పెద్దపట్టణము లందు జేయజలసియుండునని వింత యూహలతో నిండియున్న యాబాబుల వలన సాధింపనున్న ఘనకార్యమేదియో గ్రహిం పమనోసామర్థ్యము చాలకున్నది. అరవలచేసిన ఈ చర్య ఆంధ్రులు పొందనిశ్చయించిన ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణ సాధనమార్గమునందు వారు ముందుముందుగల్గింప నిశ్చయించిన నిరోధమార్గమును నూచింపనెంచిన ప్రధమ తంత్రముగ నెరుగవలసినదేగాని ఆచర్యము గొప్ప అగౌరవముగ భావించి అక్కడకు ప్రాముఖ్యతను ప్రతిపక్షులకు గల్పించుట కార్య సాధన విధాన జ్ఞాత్వము కానేరదు ఒకవేళ అగౌరవమే యయినను కేవల ప్రోటెస్టు మీటింగుల వలన నెట్టి ప్రతీకా కారము నెరవేర్చబడును! పిడుగునకును బియ్యమునకును యొకటే మంత్రమాయన నటుల అన్ని కార్యముల యేదలను ప్రోటెస్టు మీటింగుల ప్రయోగమేనా? కార్యకారకా గల ప్రతీకారమార్గమేమియు దోషనష్టముగోచరించుచున్న ప్రతీకా

రమును ఆచరణలోనికిదేశ క్రిచాలనవచ్చును "అయ్యోకొయ్యో" అని అక్షేపణ సభలలో మొరలిడును బూటకపు కార్యకరక ర్షితను వెల్లడించుచు తమ కార్యసాధన జ్ఞాన నూనవులను ప్రతి పక్షులు నెరుగకుండు నటుల జేయగలిగితిమని నిరుపయోగ ప్రగల్భ సేమ నయ్యెల యగల డ్రయత్నించుట, కార్యచాతురీ క త్రుమనందొక తంత్రమైన కావచ్చును కాని ఎన్ని కష్టముల నయిన నోర్చి ప్రత్యేక రాష్ట్రమును పొందనెంచిన వారలు కేవలము ప్రోటెస్టు మీటింగులనే అవలంబించి అంతటనే తృప్తి పొందుదురని ఎటుల నమ్మనగును గనుక అట్టి మీటింగుల కన్న రాభోవు దేశీయ మహాసభయందు చర్చింపనున్న అంశము లలో ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణ వశ్యకతను గూర్చినది కూడ నొకటి యుండవలయు ననియు అట్టిది లేనిచో యీనం వత్సరమున జరుగనున్న కాంగ్రెసునకును ఆంధ్రులకును ఎట్టి సంబంధమునుండ నేరదను నిశ్చితాభి ప్రాయమును ఆంధ్ర నాయకులు కాంగ్రెసు కమిటీవారలకు తెలియ జేయుటయే ఎక్కువ ఫలదాయక మగు కార్యమార్గముగ దోచుచున్నది. ఏలయన పూనినకార్యము అభివృద్ధికి ఆవశ్యకమని దృఢము నమ్మి దానిప్రాప్తికేదగిన సాధనోపాయముల వారయనవచ్చును గాని లేక సహకారులగునని తలచిన మార్గములకు సంధించిన నిరోధములు కార్యధంగములు గాకపోయినను వై వికముగా చికిత్స అనకాశములను యేమరక అట్టి యాటంకములనే ఆధారముగ గొని వాంఛితమును దేశసమృద్ధిముగ జేయగలను షాయములున్న వాయమ సంశయల నాలోచించి అట్టిది యున్నవానిని నవలంబించి ఎలసిద్ధిని పొంద కార్యనియుక్తు లగుట యుత్తమ మార్గముగదా పట్టాకమిడి.

ఒకయూహ

శైవ మత మహాసభ ప్రకటన

విజయనగర పట్టణము వై కాళి మాసములో జరిగిన ఆయిదవ మహాసభయందు తీర్మానించిన ప్రకారము లింగ ధార, బ్రాహ్మణులలో బాలగయొక్క విద్యాభి వృద్ధికొరకు కొంతద్రవ్యము వ్యయపరచబడును గీన అంగ్లేయబావ సభ్య సింహ వారుగాని వేదాధ్యయనము కాస్తా బ్రాహ్మణములో నగు నవి చేయువారుగాని సభవలన ద్రవ్యసహాయము పొందగోరెద రేని అట్టివారు. తలిదండ్రులుగాని వారు లేనిపక్షమున బాలర పోషకులుగాని తమస్థితిగతులను బాలరభ్యసించు విద్యయును చాలనివయస్సు మొదలగు విషయముల దెల్పుచు 1914 సం॥ జూలయి నెలాఖరులో గాతమనర భాస్కరుల వైవా దలో సభాకార్యదర్శిగారగు మ-రా-శ్రీ కొం రాజు వెంకట సుబ్బారావు పంతులుగారి వద్దకు పంపుకొన వలయున బాలుని తెలివి లేటలనుగురించి లాగు విద్యాగురువుయొక్క యభిప్రాయమునున్న తమ స్థితిగతులనుగురించి యీక్రింద పేర్కొన బడు సభాద్యక్షులలో నొకరియభిప్రాయముచున్న ప్రతి దర భాస్కరులకు తనదరభాస్కరుగూడా చేర్చి పంపవలెను అట్టి యభిప్రాయములు లే దరభాస్కరుల గమనింపబడవు - దరభాస్కరులు తమతమ చిరునామాలను స్పష్టముగా తెలుపవలెను గతసంవత్సరమున సహాయపొందిన విద్యార్థుని తిరిగి యీ సంవత్సరమునకు పయిన నుదహరించిన ప్రకారము తాజాదర భాస్కరులు పంపించవలెను అట్టి దరభాస్కరులలోగూడా తాము సభానిబంధనలననుసరించి లింగధారణ చేసికొన్నవీన్ని సంధ్య వందనమున్న నమకము పూర్తిగా చేర్చుకొనినవీన్ని తెలియ జేయు నొక సభాద్యక్షునివలన నిర్దిష్ట క్షేట్రముగూడా పంప వలసినది

కాళినాధుని నాగెవ్వరరావు,

ఆంధ్రప్రతికాధిపతి, మాగ్రామ

కొంపల్లి కొల్లంగం,

హైకోర్టులో, గుంటూరు

శిలగ రాజు వెంకట సుబ్బారావు,

వైవాద

నోటీసు.

ఆంధ్ర దినపత్రికయందు పనిచేయుటకు సామ, రాభిచూనములు గల వారు కావలసి యున్నారు గుణములను నలయు జీతమును దెలుపుచు దరభాస్కరులను వెంటనే పంపుకొనవలయును

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

9, భవాంగీరు ఏడ్వి, మద్రాసు.

TELEGRAMS.

REUTER'S TELEGRAMS.

The Austrian Tragedy.
Procession to the Castle.

Impressive Scenes.

LONDON, July 5.—POPCHLAWN.—The coffins bearing the bodies of the Archduke and his wife have been removed from the station here. A procession was formed at dawn and passed through dense crowds to the ferry across the River Danube. On reaching the opposite bank the cortege passed up the hill 2 miles to Artstetten Castle. There the coffins were placed on biers in the Castle Church. Rain fell heavily during the procession to the castle from the station. Priests and nuns alternately offered prayers over the bodies until the arrival of the Archduke's children shortly afterwards.

The Interment

The remains then again received the Benediction and were interred in the castle vaults in the presence of a Guard of Honour of veterans.

The Emperor's Letter to the Premiers.

LONDON, July 5.—VIENNA.—Emperor Francis Joseph has sent the following letter to the Austrian and Hungarian Premiers.—The unhappy deed which has cut off my beloved nephew and his noble hearted consort has plunged me and my house into the most afflicting grief. The fanaticism of a small band of misguided individuals, cannot shake the sacred ties of affection between me and my people whose joy and sorrow I have shared for sixty-five years. If I can bequeath to my successor the pledge of their love as my most priceless legacy that will be the dearest reward of my paternal care.

Proclamation to the Army.

The Emperor has also issued a proclamation to the army and the navy, in which he said—We bow in grief to the inscrutable will of the Almighty who has demanded an immeasurable sacrifice. Nevertheless we do not abandon the hope of a prosperous future convinced of the Monarchy's sure refuge in the devotion of the loyal Austro-Hungarian forces.

Warning to Belgrade.

LONDON, July 5.—BUDAPEST.—The semi-official organ Pester Lloyd criticises the discourtesy of the semi-official Serbian comments on the murder of the Archduke Francis Ferdinand and warns Belgrade of the necessity of immediate change of tone, and of honourably fulfilling the obligations in connection with the crime which the newspaper considers, was undoubtedly promoted in Belgrade.

The late Mr. J. Chamberlain.

Tributes of the Australian Press.

LONDON, July 6.—MELBOURNE.—All Australian papers pay tributes to the late Mr. Joseph Chamberlain. Mr. Deakin, ex Premier describes him as the Greatest Modern Imperialist.

The India Council Bill.

Statements of the Daily Telegraph.

LONDON, July 6.—The Daily Telegraph says that responsible Indian and Anglo Indian circles in London are gravely concerned at the attitude of the House of Lords towards the India Council Bill and hope that Their Lordships will bear in mind the very mild character of the India Office proposals in today's debate. The Indian Government, the paper adds, is understood to be in full agreement with the suggestion that at least two Indian members shall be elected, and if three had been proposed it is unlikely that official objection would have been raised. The Bill represents the minimum concession to the suggestions of several prominent Indians who have held high office under the Government.

International Rubber
Congress

Plantation v. Para Rubber.

Manufacturer's Experience

LONDON, July 4.—An interesting paper was read at the Rubber Congress giving the opinions of Mr. Williams, of the North British Company, with regard to the advantages and defects of plantation rubber. Mr. Williams

TELEGRAMS.

considers that he is right in saying that all are fairly well agreed that the average plantation rubber as a whole is not equal to Para rubber either in uniformity or strength. The greatest difficulty of all says the paper namely variability, presents itself when plantation rubber is being handled in the factory. Regarding the strength it is Mr. Williams' experience that it is impossible to replace Para by plantation rubber.

Woolwich Strikes.

A Probable Revolution.

LONDON, July 6.—At a mass meeting of Woolwich Strikers yesterday, Mr. Thompson, President of the Labour Protection League, which has control over three thousand men announced that all labour organisations had ordered men to come out solidly so that no man could enter the arsenal this morning. Mr. Will Crooks, M.P., asserted that next twenty-four hours would see a revolution in Woolwich.

Australasian Trade.

Germany's Attempt to Monopolize.

The "Daily Mail" gives prominence to details of the German plan to capture the shipping trade of Australasia by means of subsidies; for instance it is expected that the new German Service to New Zealand will divert from London hundred thousand tons of German freight which has hitherto been transhipped in England.

The Turkish Budget.

Minister's Speech.

LONDON, July 5.—CONSTANTINOPLE.—The Minister of Finance made his budget speech lasting four hours in the Chamber. He criticised the acts of the preceding Cabinets and emphasised the necessity of strict observance of the laws on which Turkey's future depended. The Minister gracefully acknowledged the assistance of France in the recent loan.

Capture of a Greek Vessel.

LONDON, July 5.—ATHENS.—Newspapers state that on the 3rd inst. a Turkish destroyer bombarded and captured a Greek sailing vessel which was transporting refugees from the Turkish territory.

South African Politics.

"Whites and Blacks."

Lord Gladstone's Warning.

LONDON, July 5.—PRETORIA.—In the course of a speech at a farewell banquet given in his honour, Lord Gladstone said that there was a growing native distrust of the white man. He wished all the whites would study the blacks as the blacks were at present studying the whites.

American Politics.

Mr. Roosevelt's Preparations.

LONDON, July 4.—NEW YORK.—Mr. Roosevelt has resigned the editorship of the "Outlook" in order to have more time for political work.

Indians in British Columbia.

The "Komagata Maru"

Difficulties on Board.

LONDON, July 5.—VICTORIA.—Yesterday the Immigration officials permitted five Indians to leave the "Komagata Maru" to confer in a launch with three local Hindus, who were the relatives of those on board. Immediately the Hindus left the ship, the Indians on board pulled up the ladder and prevented the Captain from taking them on board again. The Captain was helpless. The officials refused to allow the launch to proceed to the shore and are keeping her moored in the midstream. They have given the Captain time until tomorrow to enforce the men's return to the vessel or to give up his command and hand his ship over to the Canadian Authorities.

Rumours of Another Emigrant Ship.

A cablegram has been received stating that another shipload of 350 Indians who are coming direct from Calcutta, left Hongkong yesterday.

TELEGRAMS.

Mexican Situation.

Elections

LONDON, July 6.—MEXICO CITY.—Elections of the President, Vice-President, Deputies and Senators were held on Sunday, in those portions of the Republic which are controlled by General Huerta. In difference was generally manifested and there was almost complete abstention from voting. In the capital Huerta appeared to be the favourite candidate for the presidency and General Blanquet for the Vice-Presidency.

The Independence Day.

United Celebration.

LONDON, July 5.—ST. ALBANS (VERMONT).—The United States and the Canadian troops jointly celebrated the Independence Day and the Centenary of the Anglo American Peace.

Mail Steamer Report.

LONDON, July 6.—ADEN.—P. and O. S.S. "Persia" with English Mails of 26th Ult. left for Bombay at 5 p.m. on Sunday.

INDIAN TELEGRAMS.

(From Our Own Correspondents.)

BOMBAY.

Railway Breaches.

SUKKUR, July 5

A telegram from Sukkur, received last night, says—The line at mile 17 between Ruk and Bagarji has been washed away by canal water, and about seven wagons of the 147 Up Goods train derailed. All passengers and mail will be transhipped till the breach is repaired.

The Government Loan.

BOMBAY, July 5

The "Times of India", commenting on the success of the five crore loan, says the result is particularly satisfactory for Bombay, because local bodies there have to come into the market, and their prospects are greatly improved by the result of the Government loan.

Bombay Criminal Sessions

Credit Bank Cases.

BOMBAY, July 4.—The third Criminal Sessions of the Bombay High Court commenced to-day, Mr. Justice Hayward presiding. The first case on the list was that in which Jaffer Joosab is charged with breach of trust as servant of the late Credit Bank in respect of two sums of Rs. 57,064 and 16,000. The second case was one in which Jaffer and Mistri are jointly charged with having falsified the balance sheets of the Credit Bank and with having thereby induced the Directors to pay dividends to the shareholders. Mr. Kemp with Mr. Modi, appeared for Jaffer, and Mr. F. S. Talyarkhan appeared for Mistri. Mr. Jardine, Advocate General, appeared for the Crown. A sensation was caused in the Court when Mistri's name was called in and he was not in the dock. Mistri was released on bail on the 13th March, 1914. Mr. Talyarkhan explained to the Court that Mistri was evidently under the mistaken impression that the Sessions would commence sitting at 11-30. A taxi had been sent to fetch him. He proved that the case might be called in after the Jury had been empanelled. Mr. Jardine then asked the Court to try the Credit Bank case by a Special Jury, as the case involved the appreciation of several very important financial questions and had a large mass of documents which required special knowledge. Mistri meantime put in appearance and with Jaffer pleaded not guilty and claimed to be tried. His Lordship directed the cases against them to be tried on Monday before a special Jury.

Breach at Sukkur.

Repaired.

SUKKUR, July 5.—The breach has been repaired and wagons rerailed this evening and normal working resumed.

TELEGRAMS.

Mail Steamer Missing.

KARACHI July 6.—Anxiety is felt here for missing the English Mail Steamer British India Company's S. S. Dwarka which left Bombay at 10.50 on Friday morning and was due at Karachi at 10 o'clock on Saturday night ordinarily the voyage never occupies more than 36 hours but the "Dwarka" has now been at sea for 72 hours. She does not carry wireless telegraph equipment and is thus unable to communicate her circumstances though she must be within easy wireless range of either Bombay or Karachi. Last night the British India Company sent out a steamer to search for the missing vessel. The sea outside Karachi is rough and a mist has dimmed the outlook for the last twenty-four hours, but neither of these conditions is sufficiently abnormal to account for the Dwarka's delay.

(LATER.)

Missing Steamer Sighted.

KARACHI July 6.—A message just received states that the missing English Mailsteamer, B. I. Company's S. S. Dwarka has just been sighted at sea with broken rudder.

Robbery by Drunken Soldiers.

BOMBAY July 6.—Three privates of the Lancashire Fusiliers stationed at Karachi, named Johnson, Garner and Kelly were sentenced at the High Court Sessions to three years imprisonment, each for committing on 18th May robbery of property from the shop of one Manik Rai and voluntarily causing hurt to the servants of the shop. The property stolen was one large silver cup, a silver tray a small silver cup and a pepper bottle. All the accused pleaded guilty but said they were drunk and did the stealing for a lark.

DELHI.

The Delhi Conspiracy Case.

DELHI, July 4.

In the Delhi conspiracy case, on Saturday, an application to permit Balraj to visit his mother, who is dying, was granted.

UNITED PROVINCES.

New Maharaja of Jaisalmer.

ALLAHABAD, July 4.—The new Maharaj of Jaisalmer will be installed on gadi on the 9th July by Sir G. G. Gopin.

BENGAL.

Boundover for Sedition.

SYLHET July 4.

Kajmuddin Mullah, charged with disseminating sedition has been bound down by the District Magistrate for one year at Sylhet.

Marconi's Visit to India.

CALCUTTA, July 4.

The Calcutta Office of the Marconi Wireless Co., Marine Section, is informed that Mr. Marconi is visiting India in connection with the site for an Inter-Imperial Station in the Deccan. He will be accompanied by Lieutenant Cook, who will remain after Mr. Marconi's departure.

The Late Mr. Ganesh Chunder.

CALCUTTA July 5

Mr Ganesh Chunder one of the leading Solicitors of the Calcutta High Court and an Honorary Presidency Magistrate, died on Friday. He was the architect of his own future. For several years he was Municipal Commissioner and a Member of the Bengal Council.

TELEGRAMS.

Train Derailed.

ARARIYA, July 5.

At 2-7 hours yesterday morning No. 79 Up mixed train was derailed between Simrara and Arariya stations of the Forbosganj Branch of the E. B. Railway. No one was injured. Passengers are being transhipped. The block was expected to be removed, and through running restored by 17 hours yesterday. The accident was due to a sunken road as the result of excessive rain.

India Council Bill.

Bengal Congress Committee's

Cable to Lord Crewe

CALCUTTA, July 5.

The Bengal Provincial Congress Committee has sent the following cablegram to Lord Crewe:—"The Congress Committee, Calcutta, supports statutory recognition of Indian members and introduction of the elective principle, urges direct representation instead of selection from a panel, deprecates exile allowance and portfolio system. Total rejection of Bill would be highly disappointing."

Mahomedan Deputation to H. E. the Governor.

CALCUTTA, July 4.

H. E. the Governor of Bengal met a deputation of Mahomedans at Kidderpore on Saturday morning and inspected the Laskarpur mosque. He then proceeded to Garden Reach, Circular Road, and examined other mosques on the area acquired by the Calcutta Port Commissioners for the new dock scheme. The members of the deputation were Nawab Syed Ali Chaudhury, Nawab Serajul Islam, Hon'ble A. K. Fazlul Huq, Maulvi Nazimuddin Ahmed Sheik, Mahub Ali and Mr. Mujibar Rahaman. The Hon'ble Mr. Beatson Bell was also present.

False Personation.

On Board the "Orissa."

CALCUTTA, July 4.—F. G. Roche was placed on trial before Mr. R. D. Chatterjee, 4th Presidency Magistrate, to-day, on a charge of having obtained free board and lodging on the steamer "Orissa" for three days while she was lying at Rangoon by falsely representing himself to be an Excise Officer. Rai Saheb Tarak Nath Sadhu appeared for the Crown and in opening the case said that the accused boarded the vessel on June 23rd, and by representing himself to be an Excise Officer induced the Officers of the vessel to provide him with first class board and lodging. On enquiry it was learned that he was in no way connected with the local Excise Department. He was promptly arrested and placed before the Western Division Magistrate of Rangoon. In the meantime the S. S. "Orissa" left for Calcutta, and as all the witnesses were officers of that vessel the local Government moved the Government of India, who under Section 527 C. P. C., transferred the case to the Court of the Chief Presidency Magistrate, Calcutta. The Magistrate then recorded the evidence of Mr. De Mars, purser of the "Orissa," Sheik Eddo, the butler, and Sergeant Tobin, of the Rangoon Port Trust Police. The accused, on being questioned by the Magistrate, pleaded guilty, explaining that he was stranded in Rangoon and having no means at his disposal to pay for his board and lodging, falsely personated an excise officer. The Rai Saheb stated that the object of the accused was to get a free voyage from Rangoon to Calcutta. He added that the accused's statement was made unofficially. The Magistrate adjourned the case to the 9th instant, directing that accused be enlarged on bail for Rs. 200.

Arrah Murder Case.

Trial Begins To-day.

BANKIPORE, July 4.—Supplementary evidence was recorded in the Arrah murder case yesterday six witnesses being examined, including Balchand Kothari a student in Arjunlal's Jaipur School who wanted to depose in Marathi and Rai Bahadur Brajrikhal Sanyal, D S P Shababad. The Sessions trial begins on Monday next when Mr. Manuk is expected to take half the day in opening the case for the Crown.

Chittagong Murder Case.

Investigations.

CALCUTTA, July 6.—During the investigation into the Chittagong political murder case in which Satyendra Nath Sen was shot dead by some young men, Nogendra who was a witness for the Crown in some Eastern Bengal political cases, and who was supposed to be the intended victim of the assassins, had made a statement to the police. It is said that he mentioned the names of two young men of Dacca whom he suspects to be the assassins. The police took out warrants and searched the houses of their relatives at Dacca Naraingunj and their respective villages, but they were nowhere to be found. Local police are now offering a reward of Rs. 1,000 for the arrest of Aditya Datta alias Saroj Bandhu Datta alias Nishi Datta alias Amar Nath Dutt, son of Ananda Datta of village Baruna, Police station Rugganj, District Dacca. He is described as being of a dark complexion, pointed nose, strong built and tall stature. He is aged about 24 years. Rs. 1000 is also offered for the arrest of Nalinikanta Ghosh alias Nikhil Nath Roy alias Nikhil Charan Chakravarty alias Master, son of Joy Chandra Ghose of Jhowgara Police Station Rugganj, District Dacca. The description given of him is dark complexion thin build tall, depressed chest, age about 20 years. It is alleged that the latter is an associate of the former who is said to have committed the crime.

BURMA

Sir F. C. Gates' Retirement.

RANGOON, July 4

The news of the retirement of Sir F. C. Gates, Financial Commissioner, Burma, was expected, for it was known that he took long leave in 1912 preparatory to retirement. He went to Rangoon in 1893 as Assistant Commissioner from Bengal. He was appointed Secretary to the Chief Commissioner in 1890. He was confirmed in the appointment of Chief Secretary to the Burma Government in 1903 and in 1912, while additional member Imperial Legislative Council, he strongly advocated the financial claims of the province. In 1907 he was appointed Financial Commissioner.

Anti-Adulteration Act.

For all India

RANGOON, July 6.—The Lieutenant Governor has expressed his assent to the suggestion of the Burma Chamber of Commerce urging the necessity for an Anti-adulteration Act for the whole of India. The Karachi Chamber have written to the Burma Chamber expressing their sympathy with the movement and saying that they have addressed the Government of India on the subject. The Bengal Chamber also are in full sympathy with the object but they express doubt as to whether effective enactment will be found practicable and say they will discuss the question fully on receipt of all correspondence from the Burma Chamber on the subject.

GENERAL

All-India Weather.

SIMLA, July 5.—The depression affecting northern India has given a few heavy falls of rain in the east of the United Provinces and Central India. It is near Gorakhpur this morning and is disappearing. The temperature is low in the Punjab and nearly normal elsewhere. Rainfall has been nearly general in Lower Burma, Assam, Bengal, Chota Nagpur, Bihar, East United Provinces, East Punjab, Central India and the West Coast of the Peninsula, and local in the West United Provinces, Mysore and Madras Deccan. A few falls also have occurred in Upper Burma, Orissa, south-west Punjab, Kashmir, North West Frontier Province, Baluchistan, West Central Provinces, Bombay Deccan and South-east Madras. Chief amounts are:—Tavoy and Rangoon 1½ inches, Kyaukpau and Chertapunj 2, Tezpur and Dubri 1, Cox's Bazar 3, Chittagong 8, Narayanganj 1, Berhampore and Dinapore 2, Bogra and Darjeeling 1½, Darbhanga 4, Gaya 1, Naya Dumka and Gorakhpur 1½, Benares 1, Allahabad 4, Muktesar 1½, Roorkee and Delhi 2, Ludhiana 1, Simla and Multan 2, Murree and Sutna 4, Marmagaoa 2, Karwar 3, Mangalore 2, Mercara 4 and Calcutt 3.

FORECAST:—Decrease of rainfall in north east India.

The Amir of Nija.

From the Persian Gulf comes the news that Ben Fand, Amir of Nija, Central Arabia whose relations with the Turkish authorities have for some time been very strained, has arrived at a satisfactory understanding with the Turkish Minister of the Interior.

క ఫ హ రి.

సా 1-కి రూ. 1-0-0. వి. పి. సహా రూ. 1-4-0.

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన
ర్బడును ఇది అనేకవిధములు. శైత్యమువలన
ర్బడిన దగ్గు శీతకాలమున క్రబలించు దగ్గు. శ్వాస
కోశముల నూత్న సోశములందు వర్బడుదగ్గు. ఉబ్బ
సము, తుయదగ్గు. దగ్గుకు సేవించవలసినందు
దగ్గువిధమును బట్టియుండును.

క ఫ హ రి చూ ర్ణ ము.

చిన్న డబ్బీ 1-కి 0-8-0. (6 డబ్బీల మందు గలది)
1-కి వెల రూ 2-0-0.

ఈ చూర్ణము వనమూలికలచే చేయబడినది.
దగ్గు, ఉబ్బసము, కాసపీస, శైత్యజ్వరము మొద
లగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట
రుంచుకొనుట నుంచది.

క ల రా మా త్ర లు.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరా ప్లేగువలనే ఒకవిధమైన అంటుజ్వరము.
ఇది గాలియందు నీటియందువరమాచువులైన విష
పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే
మందును తినుట ఆవశ్యకము. కలరా యున్నచోట
చిటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

గ హ జి మా త్ర లు.

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రూ 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

రక్తవిరేచనములు, బుక విరేచనములు, జిగుట
విరేచనములు, అజీర్ణ విరేచనములు మొదలగునవి
ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించినతోడనే
లిచిపోవును వీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును.
గుణము వెంటనే కనుపడును.

మూ ల శం క కు తై ల ము.

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-12-0

మూలశంకవలన ఆసనముదగ్గర చర్మము
లావుబారి క్రమముగ చిన్న చిన్న మొలలు ఏర
డును ఇది పైత్యకోశపు మందతలన (Torpid liver),
లుగును అతికాక, బడలిక, విశేషకాలము ఒక
ోట కూర్చుండుట, మలావరోధమువలన బహి
శమునకు పోయినపుడును ఖతర సమయములం
కు రక్తముపడును. విచువక కొంతకాలమువా
మూలశంకరోగము తగ్గగలదు.

గ జ్జి కి తై ల ము.

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్య
ముగ చిన్న పిల్లలకు విశేషశాధను గలిగించుచు
న్నది ఈతైలమును నాలుగుపూటలురాచిన తప్పక
పనిజేయును.

కు ప్పు కు తై ల ము.

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.

ఈతైలము పొడలు, బొట్టి, తెలుపు, నలుపు,
ఘృష్టలకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

చుండుకు నూనె.

వెల సీసా 1-కి రూ 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈనూనెనురాచిన చుండు, పొట్టురాలుట,
జిల, గోకుడు వుండ్లు మొదలగునవి మానును.
దీనివలన వెండ్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగ
తెరుగ గలవు.

అమృతాంజనము డిప్లో, 109, ఫ్రీరిరోడ్డు, బొంబాయి.
9, జహంగీరు వీధి, మద్రాసు.

అ మృ తాం జ న ము

అన్ని నొప్పులకు లోకవిఖ్యాతమైన పరమామృతము.

AMRUTANJAN

A SOVEREIGN REMEDY.

FOR
Head-Ache, Rheumatism Neuralgia, chest Colds, Sprain,
Stiff joints, Dislocations, Skin diseases, Toothache,
Backache, Cuts, Bruises etc.

PRICE ANNAS EIGHT ONLY.

FREE SAMPLE FOR ONE ANNA STAMPS.

RINGWORM OINTMENT.

Positively Cures Ringworm and Dhobi itches in three applications.

PRICE ANNAS SIX ONLY.

Aromatic Tooth Powder.

Cleans Teeth, Stops Bleeding, hardens gums Taste pleasant.

PRICE ANNAS TWO ONLY.

CAN BE HAD OF ALL CHEMISTS & DRUGGISTS.

Amrutanjan Depot.

109, FREER ROAD, BOMBAY. 9, JEHANGIR STREET, MADRAS.

అమృతాంజనము డిప్లో, 109, ఫ్రీరిరోడ్డు, బొంబాయి. లేక నెం. 9, జహంగీరువీధి, మద్రాసు

మోహిని తైలము.

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి వెల 0-12-0 లు.

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

మెదడుకు చలవజేయును.
కండ్లకు చలవజేయును.
వెండ్రుకలు మెరుగును.
వెండ్రుకలు చాలకుండును.
వెండ్రుకలు నునుపుజేయును.
మనోహరముగా మండను
సువాసన గలిగి యుండును.
వేలకు వేలు
సీసాలు విక్రయము.
తప్పకకొనుట యుక్తము

ఇది మనోహరశ్రమము జేయు విద్యార్థులు,
ప్రీడర్లు, ఉద్యోగిష్టులు మొదలగు వానికి సుఖనిద్ర,
నిశ్శాంతి నిచ్చును. సుందరుల మోహలావణ్యము
లకు ప్రాపకు కురులను మనోహరముగ జెంచి కాపా
డును. ఒకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు.

వ జ్ర గు లి క లు.

దీని వెల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

భాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్త
పుష్టియు, నరహటుత్వమును కారణములు రక్తపు
ష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము ఆరోగ్యము
బహిరంగ శరీరవ్యాయామమువలనను, ఆత్మేంద్రి
యత్వమువలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖ
రోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండు
టయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును దీనివలన
శుక్ల నష్టము, స్థలనము, శక్తిలేకుండుట, అగ్ని
మాంద్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము
లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును వైజ్యబ్బులకు
వజ్రగుళికలు వజ్రాయుధమునంటివి

అమృతాంజనము డిప్లో, 109, ఫ్రీరిరోడ్డు, బొంబాయి.
9, జహంగీరు వీధి, మద్రాసు.

జ్వర హ రి.

సీసా 1-కి వెల రూ. 0-12-0

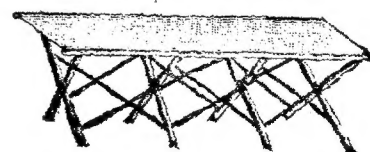
జ్వరము శరీరమునందు రక్తజ్వరము, శైత్య
గతిభేదమువలన గలుగును. సాధారణముగా నెరి,
గాలి, స్థలపునూర్బువలనను జేహమునకు గా
వలనను జ్వరమువచ్చును. జ్వరహరిని నీచుమ
పూటలు సేవించిన పట్టువిడపు జ్వరములు చల
పురాణజ్వరములు మొదలగు సమస్తజ్వరములు
మానును; కొద్దిదినములు సేవించిన శరీరము
యథాస్థితినిజెంది ఆరోగ్యము గలిగియుండును.

పండ్ల పొడి.

డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0, 12-కి రూ 1-2-0

పంటినెప్పలకు వివ్యావధము. సువాసనగలిగి
ఉండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగిఉన్నది
అమృతాంజనము డిప్లో, 109, ఫ్రీరిరోడ్డు, బొంబాయి.
9, జహంగీరు వీధి, మద్రాసు

Gold Medal Camp Cot

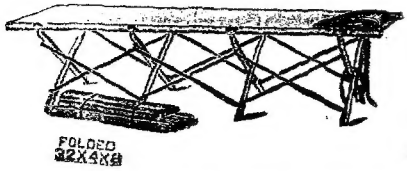
అమెరికా దేశములో చేయబడిన

క్యాంపుకాట్.

ఈ క్యాంపు మవలించుము 1000 పౌండుల వరకు
భరించగలదు. 6 అడుగుల 4 అంగుళముల పొడవు, 2 అ
6 అంగుళముల వెడల్పు, 4 అడుగుల 3 అంగుళముల
మందము ధర 9-0-0 మందము మడిచిపెట్టు 10-0-0
నోమతె 4-0-0 నోమతె కర్రలు 2-0-0
ఈసామాను అన్నింటితో పూర్తి ధర 16-8-0
అద్యాత్మ వెంటు రూపాయలు పంపించు
సామాగ్రి అమ్మించు వత్తవరముగానుండును. క్యాంపుకాట్
ఉత్తములు:—గోల్డ్ మెడల్ కాంపుకాట్,
51, ఆల్బెష్టనాయక్ స్ట్రీట్, ఎం.ఎ.
మద్రాసు, ఆంధ్రప్రదేశ్.

మా మహాత్ములచే ములమీద సుఖముగా నిద్ర పోవలసివది.

ఇది 1000 పానల బరువును భరించగలదు.

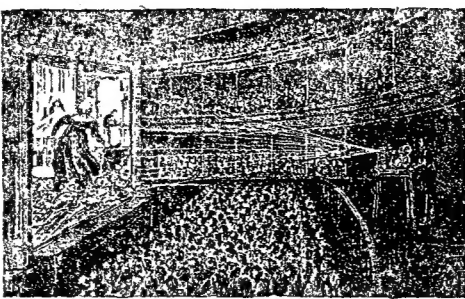

ప్రయాణము మీద పోయినను, ఎచ్చట నైనను పోయినను నిద్ర చేయవలసినది.

దీని ననేకమంది వాడుచున్నారు. దేశసంచారము గెయ్యదుండు ఆఫీసులు విద్యార్థులు, దీనిని గూర్చి నొప్పుగా జ్ఞాపించుచున్నారు. ఇది ఆమెకా దేశమందు చేయబడినది. 61 అంగులు పొడుగు, 2 అడుగులు వెడల్పు. మడిచినప్పుడు 15 పానలకు మించనిపొచ్చుగా కట్టుకొని చేతిపట్టుకొనిపోవుచున్న ఒక చిన్న బాలుడయినను దీనిని తీసి మడచవచ్చును.

దీని యంచుము 1-కి, రు. 8-0-0 వాచునది సామాను 2 0-0. నెయ్యిపానల బరువును ఈమంచముమీద వేసినను నుల్లముగా భరించగలదు. చక్కని జల్లికతో చేయబడిన దామతెర 5-8-0 చిరునామా:— ఖాదర్ అండు యూసఫ్ బ్రదర్స్, వాచ్ అండు కాక్ ఇంప్రోవ్డ్, మదరాసు.

ద్రవ్యవంతుడగుటకు మార్గము.

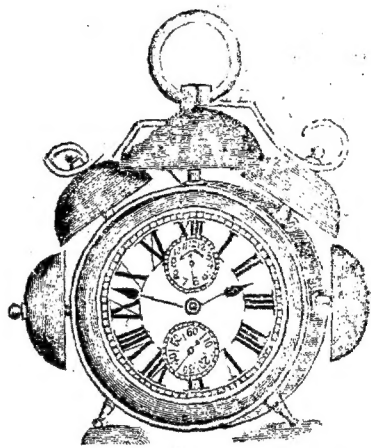
సుమారు రు 600 లు ఖర్చు పెట్టినయెడల ఒక కాక్ బయోస్కోపు మెషీను ఒక ప్రదర్శనమునకు సరిపడే ఫీలుములు కొనగలరు. వాటితో వేలవేలు ఆర్జించగలరు. ఆసంగతులన్ని మావద్ద మెషీను కొనువారికి ఒక పూటలో ఉచితముగా నేర్పదము త్వరగా భాగ్యవంతు లగుటకు యంతమిచ్చిన సుపుమాద్యము మరిలేదు. పూరాసంగతులగుల క్యాటలాగును మాచిన తరువాత మీకే తెలియగలదు. ఆలోచించకండి. త్వరపడండి. కారనేషన్ బయస్కోప్ కంపెనీ, హైదరాబాద్—121, పెద్దనీధి తిరువల్లి క్లబ్బింగ్, (మదరాసు) బ్రాంచి:—ఉర్లాం. గంగాం జిల్లా.

పోస్టేజి సహా ఉచితము.

వీరవర్మరాజును మాలినియన ఒక విచిత్రమైన కథ—చదువుటచే మానసోల్లాసము కలుగజేయుటయే గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అందుజేలిపియున్నాము. కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.

జాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయును
వైద్యకాశ్రీ వణిశంకర్ గోవింద
ఆతంక నిగ్రహ బేషధాలయము
22, బ్రాడ్వే, మదరాసు

ఇదుబెల్లులుగల అలారం టయంపేసు

ఇదేమారిగడి యాగగ దీక్షలలో రప్పించి నాలుగు రూపాయలలో ధర పంపు చుంటిమి అదే మదిత గుప్తును నువ్వేదసాదలకుప యోగించునటుల నాలుగు రూపాయలకే కావలసిన వారికిపంపెదము

ఈ చిత్రమునందుండు వలె ఈ గడియారమునకు ఇదు అలారంబెల్లులు ప్రక్కన ఆమర్చియుండును. మనమెన్ని గంటలకు మేల్కొనవలయునో యన్నిగంటలకు నీ అలారములు అయిదు నొక సేవయమునందు చెవులకింపయినప్పుడనితో మోగి నిద్ర లేవజాలును. ఆశ్చర్యముల కాశ్చర్యమిది. ప్రతివారును కొని యానందింపదగినది. 4-0-0.

చిరునామా:— సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, తపాలాపెట్టె నెం. 167, మద్రాస్ ఇ

ఈసంచలు కొనువారికి నీటితో పంచ 1-కి అత్తలారా టమున కోర్కనికోడండ్ర ప్రలాపము అను నూతన గ్రంథ మొకటి కూడా ఇనాముగ పంపబడును.

మంచినమయము! వేనవేలు కర్చుపడినది!! వెనుకదొరకవు!!

మేలైన జపాక పట్టు పంచలు

అనేక పంచలు కర్చుపడినందున ప్రస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము వాచకులారా! శృంగారమున్న వాగ్వికలయున్న గలమేలైనజపాక పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనందముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినది పోగొ మిగత కొద్ది పంచలుమాత్రమే యున్నది. ఇందులో ఎరువు, పచ్చ, ఆకుపచ్చ, రోజా, మేఘువర్షం

ఇత్యాదిరంగులు గలవు! క్లాఫునీయమైనట్టివి. త్వరపడ గట్టి మూరనిడివిన్ని 24 మూర వెడల్పుగల పట్టుపంచ 1-కి 2-0-0 పంచ 1-కి తపాలాఖర్చులు 0-4-0

డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలాఖర్చులు ఇనాం

టి. సీతారామ మొదలియార్, 3, కందప్పమొదలి వీధి, తిరువల్లి క్లబ్బింగ్, మదరాస్,

ఆంధ్రపత్రిక పక్షమున ప్రతినిధులు ప్రథమ శ్రీరామశాస్త్రిగారు మున్నగువారు సంచారము జేయుచున్నారు గాన వారల నాదరించి పత్రికకు తగిన సహాయమునుజేసి పత్రిక నాదరించుటకు దత్తమండలములోని మహాజనులు పాల్గొనుట.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

ఆనంద సంవత్సర సిద్ధాంతపంచాంగమ్

మంచికాగితము! శుద్ధప్రతి!! చక్కని అచ్చు!!!
అమృతాంజనం డిపోవారి మందులను గొనువారలకు ఉచితము.
వలయువారు అరణా వీటిని పంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు లోక విఖ్యాతమైన పరమామృతము.

చక్కనిదబ్బితోసహా 1-కి 0-8-0 డజను 1-కి రు. 5-4-0.

తామరలైలం. పండ్లపొడి. మోహినీలైలం.

వల డబ్బీ 1కి 0-6-0 వల డబ్బీ 1కి 0-2-0 5. తులముల నూనెగల డజను 1కి 3-8-0 డజను 1కి 1-2-0 సీసా 1కి 0-12-0

పి. పి. భర్తలు ప్రోత్సేషము. అమృతాంజనం డిపో, నెం. 9, జహంగీరువీధి, మద్రాసు. } } మందుల కేటలాగు ఉచితముగ పంపదము. అమృతాంజనం డిపో, 109, ప్రేరికోడ్డు, భోట్టు, బొంబాయి.

ఆనంద సంవత్సరాది సంచిక.

చిత్రపటములతో చక్కగా ముద్రింపబడినది. కోరువారు వెంటనే వాసు కొనవలయును.

9, జహంగీరు వీధి, బార్బిటవుక్, మద్రాసు.

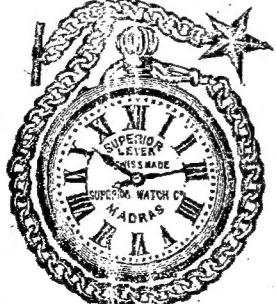
సుపీరియర్ వాచ్ లీ వర్ జ్యూ వెల్లు వాచ్.

సుందరమైన వాచి గొలుసుతో వల రు. 3-0-0. పోస్టేజి 0-4-0 దీనికి 5-సం॥ గ్యారెంటీగలదు.

వాచకులారా! మాచే తయారు చేయబడిన సుపీరియర్ లీవర్ గడియారమును ఒకపర్యాయము పరీక్షించండి, మాకంపెనీలో అనేకదినములుగా యెడతెగక వ్యాపారము చేయుచుండు కొందరు మా స్నేహితులు మా కంపెనీ పేరుతోను లీవర్ గడియారముగాను తక్కువ ధరలలో నొక గడియారము తయారుచేయమని వ్రాయుటచే

వాచ్ మనోభీష్టము నెరవేర్చదలంచి మేము (స్విజర్ లాండు) సీమకు ఆర్డరిచ్చి లక్షల కోలది గడియారములు ప్రతిగడియారము డయలులో సుపీరియర్ లీవర్ గడియార మనియు, మాకంపెనీ ప్రఖ్యాతికొరకు సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ మదరాసు, అనియును, ఎర్రసిరాతో, ముద్రించి, చక్రముల ద్వారములకు నుండు బెజ్జములకు కెంపులు చెక్కించి అందలి సామానులు యావత్తున్న దృశ్యముగా చేయించి రప్పించి యున్నాము. ఇంగ్లీషులో (సుపీరియర్) అనగా

సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 167, మదరాస్, ఇ అని వ్రాయుదు.

అన్నిటికిని మేలైనవి గదా వీనికై నేలు గా వ్రాయనక్కరలేదు గాన మాకంపెనీ పేరుమీద రప్పించిన యాగడియారమున కెంతటిలాభముండునో వాచకు లూహించగలరు. ద్రావిడదేశమం దంతటయు చక్కగ వ్యాపించి వేనవేలుగడియారములు కర్చుపడి అనేక యోగ్యతాపత్రములు (సర్టిఫికేటు) వచ్చియున్నది. ఈ గడియారము చక్కగ నడుచును. గ్లాసుదూముగలది మొరటుపనులకు తరహాగలిగినది. కేటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.